

MAICA DOMNULUI ÎN EVLAVIA CREDINCIOȘILOR

La data de 15 august a fiecărui an, Sfânta noastră Biserică a rânduit ca zi de mare sărbătoare pomenirea Adormirii Maicii Domnului, mutarea din această lume pământească a Fecioarei Maria, Maica lui Dumnezeu. Pentru a arăta importanța acestei sărbători, Sfânta Biserică a rânduit 14 zile de post înaintea acestei mari sărbători a creștinătății, pentru a sugera asceza și înfrânarea credincioșilor în vederea participării la acest important eveniment al creștinătății.

Cele patru Sfinte Evanghelii nu dau prea multe amănunte despre viața Sfintei Fecioare Maria, și mai ales despre nașterea și copilăria ei, aceasta explicându-se prin faptul că figura centrală a Noului Testament este Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Însă totuși, evangheliile numite „apocrife” dau amănunte despre părinții săi, d u m n e z e i e ș t i i loachim și Ana, care erau originari din Nazaretul Galileii - cum scrie Evanghelia apocrifa a lui Iacob. Ei ajunseseră la adânci bătrâneți fără să aibă copii, dar nu-și pierduseră speranța, rugându-se încontinuu lui Dumnezeu să le dăruiască un urmaș. În credința lor au mers până la retragerea în locuri singuratic, separat, unde au postit, s-au rugat, au lăcrimat și și-au sfâșiat inima, până ce Dumnezeu le-a trimis răspuns, prin înger, că cererea lor va fi primită. Așa s-a născut Maria, viitoarea Sfânta Fecioara Maria, care a fost aleasă de Dumnezeu să fie vasul ales ce va purta în pântece și va naște pe Mântuitorul lumii, cum proorocise Isaia : „Iată Fecioara va lua în pântece și va naște Fiu și vor chema numele lui Emanuel” (Isaia 7, 14). Astfel, prima mare sărbătoare

religioasă din anul bisericesc, care începe la 1 septembrie, este Nașterea Maicii Domnului, numită în popor și Sfânta Maria Mică.

Sfinții Ioachim și Ana o consacră serviciului religios la templu, Biserica rândundu-i pentru aceasta o altă sărbătoare, la 21 noiembrie - Intrarea în Biserică a Maicii

Domnului - în amintirea făgăduinței părinților săi trupești de a închina pruncul lor lui Dumnezeu, spre a viețui într-o bunăstare, cinste și neprihănire. Cea de a treia sărbătoare anuală dedicată Sfintei Fecioare Maria este Buna-vestire (25 martie). Cu ocazia vizitei pe care a făcut-o Elisabetei, rudenia sa, viitoarea mamă a Sfântului Ioan Botezătorul, aceasta a numit-o „binecuvântată între femei” și „Maica Domnului meu”. Iată cuvintele Sfântului Evanghelist Luca, unul din Apostolii Domnului : „Și a intrat Maria în casa lui Zaharia și s-a închinat Elisabetei. Iar când a auzit Elisabeta urarea Mariei, pruncul a săltat în pântecele ei, și Elisabeta s-a umplut de Duhul

Sfânt și, cu glas puternic, a strigat: Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pânteceleului tău. Și de unde mie aceasta, ca să vină la mine Maica Domnului meu ?” (Luca 1, 40-43).

După nașterea minunată a Fiului lui Dumnezeu în Betleemul Iudeii, Sfânta Fecioara Maria va fi deseori alături de Iisus în multe din momentele vieții sale pământești: la tăierea împrejur, la 8 zile, când i s-a pus numele; la prezentarea la templu; în timpul fugii în Egipt de frica lui Irod, care voia să-lucidă pe Prunc; în timpul prediciei lui Iisus în templu, când avea numai 12 ani; la nunta din

Cana, dar mai ales în timpul Patimilor, moment când Sfânta Fecioara este încredințată de Iisus Apostolului Ioan (Ioan 19, 25).

În sfârșit, după înălțarea la cer a Domnului, Sfânta Fecioară Maria și femeile care L-au urmat pe Iisus fac parte din grupul apostolilor și iau parte împreună la evenimentul Cincizecimii, ce reprezintă întemeierea Bisericii văzute a lui Hristos-Domnul.

Între sfinți, Sfânta Fecioara Maria ocupă locul cel mai de cinste, fiind mai presus de toate puterile îngerești și atingând cea mai înaltă treaptă a desăvârșirii omenești.

Cinstirea pe care Biserica o dă Sfintei Fecioare Maria se numește supravenerare sau supracinstire (hiperdoulia), spre deosebire de cinstirea acordată sfinților, care se numește venerare (doulia).

Sfânta Biserică o numește „Împărăteasa” și „Doamna”, mărturisind că este „mai cinstita decât heruvimi și mai mărita, fără de asemănare, decât serafimi”, deoarece s-a învrednicit să fie aleasă de Dumnezeu ca Maică a Fiului Său.

Există mai multe temeuri scripturistice ale preacinstirii Maicii Domnului. Astfel după ce protopărinții noștri, Adam și Eva au căzut, Dumnezeu i-a anunțat că mântuirea va veni prin femeie: „dușmănie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei: aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei înțepa călcâiul” (Facerea 3, 15). Precum păcatul a venit prin Eva, mântuirea avea să răsară din Fecioara Maria - Eva cea nouă.

Dumnezeu Însuși a prețuit-o pentru viața sa neprihănită, alegând-o ca Maică a Fiului Său dintre toate femeile din lume. Îngerul Gavriil, trimisul Domnului, i s-a închinat și a salutat-o prin cuvintele: „Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei. Iar ea, văzându-l, s-a înspăimântat de cugetul lui și cugeta întru sine ce fel de închinăciune poate să fie aceasta” (Luca 1, 28-29). Mulțimile care urmau și ascultau pe Iisus și vedeau minunile Sale, o fericeau pe cea care L-a purtat în pânțece. Iar când vorbea Iisus, o femeie din mulțime, ridicându-și glasul, l-a grăit: „Fericit este pânțecele care Te-a purtat și fericit sânul pe care L-ai supt”. Iar El a răspuns: „Da, așa este, dar mai fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl păzesc pe el” (Luca 11, 27-28).

Însuși numele Sfintei Fecioare - Maria înseamnă doamnă, stăpâna, cea aleasă. Și într-adevăr, Fecioara Maria a fost o persoană aleasă sau distinsă. La aceasta se referă psalmistul când o numește „aleasa Domnului” și „împărăteasa care stă de-a dreapta, îmbrăcată în haină aurită și prea înfrumusețată” (Psalm 45, 10-18).

Nașterea mai presus de fire a Domnului a păstrat neatinsă pecețile fecioriei, Maica Domnului rămânând fecioară în timpul și după naștere. Aceasta a vestit-o Domnul prin vedenia proorocului Iezechiel: „Apoi a dus bărbatul acela înapoi la poarta templului, spre răsărit, și

aceasta era închisă. Și-mi zise mie: Poarta aceasta va fi închisă, nu se va deschide și nimeni nu va intra prin ea, căci Domnul Dumnezeu al lui Israel a intrat prin ea. De aceea va fi închisă. Ci numai singur Împăratul să vină prin ea, ca să mănânce pâine înaintea Domnului, să intre prin pridvorul porții și să iasă tot pe acolo” (Iezechiel 44, 1-3). Sfinții Părinți afirmă că acest text mesianic profetește fecioria Maicii Domnului și după naștere. Domnul Hristos s-a născut fără a strica pecețile fecioriei, precum razele soarelui străbat sticla, peștii apa, păsările aerul, fără a lăsa urme.

Recunoscându-i Sfintei Fecioare Maria marele rol în iconomia mântuirii, Biserica noastră o preamărește din cele mai vechi timpuri, închinându-i imnuri, adresându-i rugăciuni sau numind-o „împărăteasa Maică”, „pururea fericită”, „prea nevinovată”, „Biserică sfințită”, „ușă cerească”, „rai cuvântător”, „lauda fecioriei” etc.

Nu există nici un serviciu divin în care numele Sfintei Fecioare Maria să nu fie pomenit ori să nu i se adreseze ectenii sau rugăciuni. Aceasta însumează evlavia pe care Biserica o are față de cea care se roagă neîncetat Fiului ei pentru mântuirea lumii.

Credincioșii români mai ales la data de 15 august se îndreaptă în pelerinaje la mănăstirile din țară sau acolo unde există câte o icoană făcătoare de minuni. Ce duios se cântă și versurile: „Am venit Măicuță să te mai vedem, Să ne spunem dorul pe care-l avem!”. Prin aceste gesturi și cuvinte alese, ca și prin rugăciunile către ea, se manifestă evlavia deosebită de care Sfânta Fecioară Maria se bucură printre credincioșii creștini.

Încheiem cele câteva considerații privind-o pe Maica Domnului nostru Iisus Hristos, cu remarcile pertinente pe care le-a făcut odinioară unul dintre teologii noștri contemporani: „Este propriu Ortodoxiei să nu o prezinte niciodată pe Maica Domnului separată de Hristos. Totdeauna ea este în legătură cu Hristos. De aceea ea este cel mai aproape de El. Cine poate fi mai aproape de fiul ei decât o maică? El se face fiul unei mame, iubește o mamă omenească, așa cum o iubim și noi pe mama noastră, ascultă rugăciunile ei, așa cum și noi ascultăm rugăciunile mamei noastre. Ea palpită pentru tot ce palpită El. El a venit ca să ne iubească pe noi, să se răstignească pentru noi, deci nu poate să nu ne iubească și ea pe noi, nu poate să nu aibă și ea durerile pe care le are El pentru nenorocirile noastre. Nu poate să nu sară și ea în ajutorul nostru, dar numai de la El primește și ea putere să ne ajute în diferite necazuri și greutăți. De aceea este necesar să ne rugăm și Maicii Domnului cerându-i, nu ca să ne mântuiască, ci ca să ne scape din diferite nevoi, să ne ajute în diferite greutăți și să-l roage pe Fiul ei să ne mântuiască.” (pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1993, p. 165).

ANUL OMAGIAL AL SFINȚILOR MARTIRI BRÂNCOVENI

Preot dr. VALENTIN MARIAN BUGARIU

Anul 2014 a fost declarat de către Patriarhia Română drept un an comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni (Constantin Vodă, fiii Constantin, Ștefan, Radu și Matei), sfetnicul Ianache Văcărescu care au fost martirizați pe 15 august 1714 în Constantinopol, actualul oraș Istanbul din Turcia.

Cauza

După sucombarea Imperiului Bizantin sub atacul turcilor osmani în anul 1453, Țările Române au jucat rolul de păstrătoare a tradiției prin care voievodul a fost primul credincios al Bisericii care a făcut danii către Locurile Sfinte, Sfântul Munte Athos, a susținut școli teologice, a tipărit cărți, a ridicat noi lăcașuri de cult (biserici, paraclise, bolnițe ș.a.). În decursul istoriei însă au fost și unele exagerări, domnitori români care-și doreau recucerirea Bizanțului și consacrarea lor ca Țari ai acestui imperiu. Căci nu trebuie să uitați: ideea bizantină – ideea de restaurare a Împărăției de Răsărit nu murise. Hrănită de vișători politici și de scriitori, ea reînvia ori de câte ori împrejurările politice lăsa să se întrevadă posibilitatea izgonirii turcilor din Europa. Pământul Principatelor noastre, îndeosebi, priise aceste mari tradiții. Pe acest

pământ, viața Bizanțului de altădată se păstrase și se continua. (Victor Papacostea, *Tradiții românești de istorie și cultură*, ediție îngrijită de Cornelia Papacostea-Danielopolu, Ed. Eminescu, București, 1996, p. 53-54).

Predecesorul Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu (1688-1714), Șerban Cantacuzino și-a dorit cu ardore acest lucru. În sigiliul său alături de vulturul Bizanțului găsim doi Ț, care –după opinia lui Nicolae Iorga – puteau însemna Țar Țarigradski, adică împărat al Țarigradului. (Nicolae Iorga, *Istoria românilor prin călători*, vol. II, p. 39). Mihai Cantacuzino, asemenea colaborator al Bisericii mărturisește un astfel de gând al Brâncoveanului: „-Haide neică Mihai, să ctitorim Bizanțul nostru, aici în Valahia..” (Ileana Toma, *Ultimul Constantin. Romanul Brâncovenilor*, ediția a III-a, Ed. Babel, Bacău, 2010, p. 282). Și acest lucru l-a reușit cu prisosință domnitorul muntean de a restaura civilizația bizantină prin intermediul moștenirii spirituale pe care Vodă Brâncoveanu l-a lasat posterității.

Viața Brâncovenilor

În dimineața zilei de 15 februarie 1655 a izbucnit la București răscoala seimenilor și a dorobanților împotriva

domniei. În această răscoală care a durat cinci luni a fost ucis Papa (Pavel) Brâncoveanu, tatăl viitorului domn al Țării Românești, Constantin și fiul lui Preda, bunicul domnitorului care cobora din boierii Craiovești, Neacșa măritându-se cu „jupan” Dobrovici a primit de la ruda sa, voievodul Neagoe Basarab (1512-1521) moșia Brâncoveni ca dar de nuntă. Tânărul Constantin și-a petrecut copilăria în casa părintească din București, aflată în vecinătatea Curții domnești în grija stolnicului Constantin Cantacuzino, unchiul său. Alături de cei doi frați ai săi, Barbu și Matei a învățat carte grecească și latinească. A urmat studii la Constantinopol și Padova în Italia. În timpul domniei celui alt unchi al său, Șerban Cantacuzino a primit primele demnități publice: vtor-logofăt (1674), vel-agă (1679), vel-postelnic (1679), biv-vel-postelnic (1681), vel-spătar (1683), ispravnic al curții domnești (1683), (Cf. Ștefan Ionescu, Panait I. Panait, *Constantin Vodă Brâncoveanu. Viața. Domnia. Epoca*, Ed. Științifică, București, 1969, p. 127-129; 134; 138-139). În 1674 Constantin din Brâncoveni s-a căsătorit cu Maria, nepoata lui Antonie Vodă (1669-1672). În întreaga sa viață Vodă Constantin a stăpânit 111 de moșii și sate.

La vârsta de 34 de ani, în 1688 a fost ales de boierii Țării domn:

„-Logofete, noi cu toții pohtim să ne fii domn” – i-au spus boierii.

„-Dar de ce aș vrea eu domniia, de vreme ce ca un domn sunt la casa mea; nu-mi trebuie să fiu” – a replicat tânărul boier. [...]

„-Ne rugăm –i-au spus ei– nu lăsa țara să intre alți oameni, sau răi, sau nebuni să o strice, ci fii”. (Ștefan Ionescu, Panait I. Panait, *op. cit.*, p. 143).

Radu Greceanu, cronicarul curții nota: „Fiind precum am zis adunarea toată la Mitropolie, toată boierimea țării, și slujitorii, și Dionisie patriarhul Țarigradului, care atuncea se afla, și părintele Theodosie mitropolitul țării, era un capigi-bașa împărătesc anume Ahmet aga, care mai nainte venise cu trebi la domn și alți boieri agi, care atunci în țară se afla.

Deci văzându-l și eu cu toți alegirea și socoteala de obște, ce să făcuse pentru domnie, iar capigi-bașa numaidecât pre acest Constandin Brâncoveanu vel-logofăt cu caftan l-au îmbrăcat, și așa boierii împreună cu arhieriei luându-l, în biserică au mers și ducându-l părintele patriarhul în oltar, molitvele de domnie i-au cetit, sfântu prestol înconjurându-l după cel ce domnii dup-obiceiu să încoronează”. (vol. *Cronicari munteni*, 3, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, B. P. T., Editura Minerva, București, 1984, p. 15).

În urma unor intrigi în ziua de Bunavestire a anului 1714 Brâncoveanu Vodă a fost mazilit, iar de Adormirea Maicii Domnului în același an a fost decapitat împreună cu sfetnicul său și cei patru fii ai săi la Constantinopol. Trupurile Sfinților Martiri Brâncoveni au fost pescuite

din mare și înmormântate într-o mănăstire de pe insula Halke, ctitoria lui Ioan Paleologul al II-lea și refăcută de Pannaiot Nicusios și Constantin Brâncoveanu prin dani. Trupurile Brâncovenilor au fost aduse în Țara Românească în 1720 și înmormântate în biserica Sf. Gheorghe Nou din București, ctitoria voievodului muntean.

Politica Sfântului Martir Constantin

Prima grijă a tânărului domn Constantin a fost dezvoltarea economică a țării, primul factor al progresului. A crescut și s-a dezvoltat marea proprietate feudală care se compunea din sate, heleștee, case boierești. Între bogățiile țării un călător străin nota: ceara și mierea, apoi pieile, caii și sarea. S-a dezvoltat meșteșugul arderii pietrei de var, iar un șantier naval funcționa la Giurgiu. La București și Târgoviște funcționau lumânării domnești. În orașe funcționau prăvălii, din 1691 avem menționată cafeneaua lui Hamid. Muntenii erau în vremea aceea neîntrețuți meșteri în producerea: untului, a brânzeturilor, afumăturilor și a pastramei. Satele însă păstrau o rânduială tradițională, Del Chiaro nota: „Casele de țară sunt extraordinar de curate, ele miros a buruieni de câmp, busuioc, mentă și sulfină”. (Nicolae Iorga, *op. cit.*, p. 108).

În 1701 la nivel fiscal Brâncoveanu a realizat o reformă înlocuind numărul mare de dări cu una singură numită ruptoare care era plătită în patru rate, numai în bani. Darea a fost stabilită pe cap, și nu pe bucate. S-a înlăturat cu acest prilej sistemul răspunderii colective față de fisc precum și întreținerea agenților fiscali.

În politica externă a fost prudent între Poarta Otomană care era mulțumită prin peșcheșuri bogate, turcii numindu-l prințul aurului și Imperiul Habsburgic care l-a confirmat ca nobil, prinț al Creștinătății. Pe de altă parte relații cordiale au fost întreținute cu Rusia. Toate acestea au ținut pacea în cei 25 de ani de domnie, timp pentru ridicarea unei culturi și civilizații autohtone.

Sprrijinitor al Ortodoxiei

În întreaga sa domnie, Constantin Vodă Brâncoveanu a fost un credincios activ al bisericii ortodoxe. Literatura istorică și cea literară închinată voievodului muntean ni-l înfățișează prezent în biserică de marile praznice ale creștinătății: Crăciun, Bunavestire, Paști, dar și la Deniile Postului Mare: „Călugării ajunseseră la sfârșitul Prohodului. Acum povesteau cum <<neamurile toate>> înmărmurite asistă la înmormântarea Celui fără de moarte. La ocolitul bisericii în urma epitafului, familia Brâncovenilor venea prima, apoi Bălăcenii și Cantacuzinii deopotrivă. Primii mergeau călugării cu lumânări înalte îmbrăcați în stihare negre, întâi grecii, apoi cei care cântă românește, apoi arhimandritul cu evanghelia, un preot cu crucea, patru diaconi țineau deasupra capetelor Sfântul Epitaf sub care pășea sprrijinindu-se în cârjă mitropolitul Theodosie. La o distanță de câțiva pași, solemn, îmbrăcat sobru, venea Constantin Voievod, în urma lui doamna

Maria, apoi odraslele lor, fetițele primele, feciorii și apoi fetele. Așa au ocolit și în anul trecut biserica, de au dat de gândit celor doi unchi Cantacuzini că prea erau mulți Brâncovenii acum". (Ileana Toma, *op. cit.*, p. 143).

Din credința trăită au izvorât celelalte trăsături definitorii ale grijii față de Biserica Ortodoxă: apărarea Ortodoxiei transilvănene în fața prozelitismului protestant, sprijinirea altor Biserici Ortodoxe, dezvoltarea tiparului și a literaturii religioase și teologice, ridicarea de biserici ș. a..

Transilvania

Grija față de ortodoxii din Transilvania a reprezentat pentru prințul muntean o prioritate, atâta vreme cât mitropolitul de la București a fost și „exarh al plaiurilor” adică a avut jurisdicție și asupra ortodocșilor de dincoace de Carpați. Ajutorul substanțial dat de voievod românilor de peste munți s-a concretizat în ctitorii de biserici: Făgăraș, Sâmbăta de Sus, Ocna Sibiului, Poiana Mărului, precum și în bani și odoare, adică cărți bisericești, veșminte liturgice ș.a.. Un ucenic format în școala tipografică a Sfântului Antim, urmașul lui Theodosie în scaunul vlădicesc de la București hirotonit chiar în Duminica Ortodoxiei, pe 22 februarie 1708 a activat la Bălgrad (Alba Iulia), Mihail Istvanovici (Ștefan) a reorganizat tipografia bisericească și a imprimat în 1699 o *Bucoavnă (Abecedar n. n.)*, urmată apoi de un *Chiriadodromion*. În testamentul bătrânului mitropolit Teofil, întocmit în 1697 au fost menționate veșminte și cărți de la „măria sa Constandin Vodă Brâncoveanu pentru mitropolia Bălgradului”. (Ștefan Ionescu, Panait I. Panait, *op. cit.*, p. 341).

O problemă a fost Uniația, unirea unor clerici și mireni transilvăneni cu Biserica Romei într-o nouă biserică românească cu învățătură de credință apuseană și ritual ortodox. Din multele cărți de combatere a prozelitismului catolic amintim pe cea din 1690 intitulată *Manual împotriva schizmei papistașilor*.

Tiparul și cartea bisericească

Pe tot parcursul domniei de la București Constantin Vodă Brâncoveanu a întreținut o bună colaborare cu mitropolitul Țării fie el Theodosie, fie Antim Ivireanul, cu episcopul Mitrofan de la Buzău. Din această bună înțelegere au funcționat cinci tipografii: București, Târgoviște, Snagov, Buzău și Râmnic care aveau din volumele imprimate atât un caracter domnesc, cât și bisericesc. Ele au imprimat carte românească, slavonească, grecească, arabă, gruzină ș.a. pentru nevoile creștinilor ortodocși de sub stăpânirea osmană.

O realizare importantă a fost în timpul domniei lui Brâncoveanu în ceea ce privește limba liturgică în Biserica Ortodoxă. Până acum limba oficială a fost slavona care a avut și un rol pozitiv pentru ortodocșii din Ardeal indentificându-se astfel cu Ortodoxia. Dacă până acum doar Evanghelia și predica erau în românește, mitropolitul Theodosie a introdus și rostirea Crezului în

limba poporului. De acum se pun bazele introducerii limbii române în Biserică. Textele liturgice de astăzi ale *Octoihului* și *Liturghierului* sunt aproape neschimbate, identice cu cele imprimate în 1712 și 1713. (Cf. Fanny Djindjhasvili, *Antim Ivireanul, cărturar umanist*, Ed. Junimea, Iași, 1982, p. 63).

Între cărțile bisericești imprimate acum amintim: *Biblia de la București* (1688), *Evangheliar greco-român*, București, 1693, *Psaltirea*, Snagov, 1694, *Mineele*, Buzău, 1698, *Evanghelia*, Snagov, 1697, *Antologhion* (1705) și *Molitvelnicul* (1706) la Râmnic, ultimele două consemnate aici, la Târgoviște: *Octoihul* și *Ceaslovul* (1712).

O grijă deosebită a reprezentat-o întemeierea unor tipografii ortodoxe la Tbilisi și Alep. Ultima cu modificările de rigoare funcționează și astăzi.

Fiii, Constantin și Ștefan sunt autorii unor vieți de sfinți, scrieri hagiografice în limba greacă, limba de curte a domnitorului muntean.

Arta

Primele biserici ridicate sunt cele de pe moșiile din Potlogi (jud. Dâmbovița) și Mogoșoaia. Apoi Hurezi, Mamul (jud. Vâlcea), Brâncoveani (gropnița familiei); Sf. Ioan cel Mare Grecesc, Sava, Gheorghe Nou în București. Se alătură lăcașurile sfinte din Doicești (jud. Dâmbovița) și Râmnicul Sărat. La Ismail pe malul Dunării o biserică cu hramul „Sf. Gheorghe”. La Constantinopol a ridicat pentru ortodocșii din Galata o biserică cu hramul „Sf. Nicolae”. Doamna Maria a zidit biserica „Dintr-o zi” din București. A refăcut, a dat ajutoare mai multor biserici și mănăstiri. (Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. II, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994, p. 213-215).

Arta eclezială românească a fost îmbogățită cu stilul brâncovenesc caracterizat prin decor bogat reprezentat prin coloane simple sau torsate cu capiteluri neocorintice, balustrade traforate, ancadrame de uși, console cu însemnări heraldice, bisericile sunt precedate de ample pridvoare și arcade sprijinite pe coloane de piatră, pictorii sunt adepții gustului pentru narativ. (Petru Bona, *Elemente de artă creștină*, Tipografia Universității de Vest, Timișoara, 1998, p. 66).

Concluzii

Cei mai buni ambasadori ai epocii Sfântului Martir Constantin Vodă Brâncoveanu rămân cărțile, bisericile și palatele. Chiar și un cronicar al vremii, Radu Popescu adversar la domnitorului recunoaște măreția domnului țării: „Într-acest chip poate să se fericească și Constandin-Vodă, că l-au dăruit nărocul cu tot felul de bine, sănătos, întreg, casă întregă, fii și fete mulți, avuții multe, case, pălaturi, sate, vii, heleșteie, domnie îndelungată și altele ca acestea, care nu i-au lipsit nimic din care ochii lui au poftit...” (vol. *Cronicari munteni*, 3, ediție îngrijită de Mihail Gregorian, B.P.T., Ed. Minerva, București, 1984, p. 243).

DESPRE SOȚIA CREȘTINĂ

ALEXANDRU HRAB

În numărul 11 din 1 iunie 2012 al revistei „Învierea” a Arhiepiscopiei Timișoarei, vorbeam despre soțul creștin, mai exact despre felul în care un soț ar trebui să se poarte cu soția sa, sau de ce nu un prieten cu prietena sa, însă cred că ar fi frumos să existe o continuare a aceluia articol în care să vedem cum ar fi o soție potrivită unui soț creștin sau mai corect o soție creștină, lucru care din păcate în lumea de azi, lumea secularizării și a modernizării, a ajuns să fie uitat și dacă mă gândesc bine nu s-a uitat ce înseamnă soție creștină, ci pur și simplu nu mai există noțiunea de femeie creștină.

Mai ales azi când avem de a face tot mai des și când ne întâlnim cu femeia de afaceri, cu femeia de succes, cu femeia politician, în general cu femeia care are ambiția să facă o carieră, este important să se restabilească rolul femeii în societate, rolul femeii ca și creștină, ca și soție creștină.

De aceea, gândindu-ne la Maica Domnului, Noua Evă, exemplul suprem pentru femei și la femeile mironosițe, vedem la ce demnitate a ridicat Hristos femeia, ce chemare deosebită i-a dat, făcând din femeie primul apostol. Așadar, femeile mironosițe s-au făcut apostoli ai apostolilor, fiind cele care au mărturisit pentru prima dată Învierea Domnului. De aceea, ele se fac model pentru toate femeile.

Și dacă ne gândim la ce ceea ce le îndemna Părintele Ilie Cleopa pe mame spunându-le: „*Mamelor, sunteți mironosițele de azi ale Bisericii lui Hristos. Aduceți Domnului, nu miresme de mult preț, ci credința voastră curată și copiii buni, bine educați și credincioși. Vorbiți-le mai mult de Dumnezeu, de sfinți, de Biserică și de înaintași. Nu-i smintiți cu nimic și dați-le să citească cărți bune, cât mai mult. Dumnezeu voastră puteți contribui cât mai mult la înnoirea duhovnicească a lumii, a Bisericii, a societății. Adăugați untelemn sfânt în sufletele copiilor dumneavoastră. Dintre ei vor ieși mâine suflete mari, oameni buni, preoți credincioși, dascăli luminați, creștini model. Viitorul familiei, al copiilor, al Bisericii depinde cel mai mult de dumneavoastră. Să fiți la datorie ca și mamele noastre. Gândiți-vă ce mame sfinte am avut!*”.

Pornind de la ceea ce a spus Părintele Cleopa, mă gândesc că ce-i mai de preț și ce poate fi mai frumos pentru o soție decât asta, să știe că este mironosița de azi? Ce dar mai frumos putea să-i facă Dumnezeu decât acesta, de a fi apostol, primul apostol care a vestit Învierea lui Hristos. Și mă gândesc acum și la un cuvânt al Părintelui Teofil Părăian intitulat „Martorii Învierii Domnului”, dar și la ceea ce a spus Părintele Cleopa, vedem că femeia este primul martor al Învierii și ea se face din generație în generația martor al Învierii prin nașterea de copii și educarea lor. Dacă Hristos a dat apostolilor

preoția sacramentală, pe femeie a restaurat-o prin nașterea Sa din Fecioara Maria și prin arătarea Sa după Înviere femeilor mironosițe, la preoția jertfei pe altarul nașterii de copii. De aceea, nimeni nu mai poate spune că femeia se mai face vinovată de căderea în păcat. Și vedem că acest lucru de restaurare a făpturii feminine s-a împlinit în istorie prin vestitoarele Învierii Domnului, mamele eroine care au urmat exemplul Maicii Domnului și a femeilor mironosițe bine-vestind copiilor lor credința curată, de aceea este bine să le amintim pe câteva dintre ele: pe Sfânta Împărăteasă Elena, mama Sfântului Împărat Constantin cel Mare, apoi pe Emilia, mama Sfântului Vasile cel Mare, pe Antuza, mama Sfântului Ioan Gură de Aur, pe Nona, mama Sfântului Grigorie din Nazianz, pe Monica, mama Fericitului Augustin, pe Anastasia, mama Sfântului Andrei Șaguna și multe alte mame sfinte din istoria Bisericii.

Femeile de mai sus, mamele de mai sus au fost cu adevărat eroine, cu adevărat „mame de afaceri și de succes” pentru că ele au cumpărat ingrediente de miresme duhovnicești de la Hristos, pe care le-au târguit pe sufletele copiilor lor, făcându-i pe aceștia oameni buni, creștini model, preoți credincioși, dascăli luminați ai lumii și în cele din urmă Sfinții ai Bisericii, pentru ca miresmele cumpărate de la Hristos să se întoarcă miruri pentru Hristos prin viețile model ale fiilor lor. Și iată afacerea cea mai productivă pentru o femeie, misiunea de mamă și soție. De aceea, femeile nu trebuie să caute să renunțe la misiunea lor de mamă și soție petrecând mai mult timp în afara familiei pentru că ne spune și Sfântul Ioan Gură de Aur că „*nimic nu este mai de cinste pentru o femeie decât bărbatul ei*”. Și precum soțul este chemat să întrețină familia, femeia este ocrotitoarea casei.

Dacă ne gândim la această chemare a soției de a fi ocrotitoare a casei, în vremurile de azi ni s-ar putea pune întrebarea cum să mai fie ea ocrotitoare a casei când

este nevoită pentru un trai mai decent să meargă să muncească? Problema nu se ridică din cauza că ea trebuie să muncească, ci problema este dată de felul în care femeia va ajunge să vadă munca, începând să fie preocupată în cele din urmă de carieră, zbatându-se pentru un salariu cât mai mare și ajungând la un salariu poate cu mult peste al soțului, astfel preluând ea conducerea familiei și uitând că trebuie să pună accent pe autoritatea bărbatului ca soț și tată al copiilor.

Într-o astfel de familie nu mai există grija pentru suflet și mântuire, ci grija pentru plăcerile trecătoare ale vieții. Așa se naște femeia independentă din punct de vedere financiar care până la urmă uită să-și cinstească soțul. Spunea Părintele Alexandru Rojdestvenskii că „soția trebuie să-și cinstească întotdeauna sincer soțul în calitatea lui de cap al familiei. Această îndatorire i-o însuflă Dumnezeu și legile firii, făcând-o mai slabă față de bărbat și menind-o să fie ajutor al acestuia.

Chiar dacă soția își întrece uneori soțul prin calitățile morale, prin educație și experiență, nici atunci nu are dreptul să iasă dintre hotarele rânduite de Legea lui Dumnezeu, ci trebuie să păstreze întotdeauna cu sfințenie în suflet și să arate cu fapta cinstirea cuvenită soțului”. Dar nu o supunere prostescă, ci o supunere cu dragoste, o supunere ca pentru Dumnezeu, care pleacă din iubire și rugăciune pentru soț și unde este această supunere și Dumnezeu va binecuvânta acea familie dând înțelepciune soțului.

Femeilor, vreți soți model? Fiți soții model! Ce frumos ar fi să domnească în familie această imagine: atunci când soțul vine obosit de la muncă soția să-l aștepte cu masa pusă, cu un mic aranjament floral ca la restaurant și cu zâmbetul pe buze. Nu sună frumos? Ba da! Dar cum să fie bine și armonie în familie când soțul vine de la muncă iar soția în loc să-l aștepte așa, ea stă în fața televizorului care promovează imaginea femeii de succes. Dar care succes? Succesul de fațadă și spunea un alt Părinte rus, protoiereul Artemie Vladimirov: „soției creștine i-aș dori să se rupă puțin câte puțin, de imaginea energice „lady” contemporane, care este necruțătoare în judecățile sale critice și batjocorește neputințele soțului său, neștiind că „dragostea îndelung răbdă, este binevoitoare... nu se aprinde de mânie... toate le suferă, toate le crede... toate le răbdă” (I Cor. 13, 4-7). Eu i-aș dori să se străduie totdeauna să-i placă soțului, fiindcă pentru el trebuie să fie cea mai frumoasă, cea mai dorită, cea mai dragă, trebuie să fie mângâietoarea lui și izvorul lui de inspirației” și dacă mai pune aici îndemnul din cartea Pildelor referitor la cum trebuie să fie soția pentru un soț: „*cerboaică preaiubită și gazelă plină de farmec să-ți fie ea; dragostea de ea să te îmbete totdeauna și iubirea ei să te desfăteze*” (Pilde 5, 19)

Citind cele de mai sus ne putem întreba până la urmă cum este soția? Trebuie ca prin faptele și iubirea ei să-

îmbete întotdeauna pe soț. Dacă soția va fi așa nu se va mai putea plânge că soțul vine beat de băutură, că o bate sau că o înșeală. Focul dragostei într-o familie tot timpul este ținut aprins de soție. Soția poate prin focul dragostei și al chibzuinței să-și îndrepte soțul și Sfântul cel cu Gură de Aur ne spune cum poate soția să-și îndrepte soțul: „*nu atât cu vorba, cât cu fapta trebuie îndreptat soțul. În ce fel? Când vede că ești așezată, nehel-tuitoare, că nu ești împătimită de podoabe, că nu ceri o grămadă de bani, ci te mulțumești cu ceea ce este, că nu pretinzi nici aur, nici mărgăritare, nici haine de preț, ci iubești cumințenia, curăția, bunătatea și ceri de el aceleași lucruri, va asculta sfaturile tale cu răbdare și chiar cu plăcere!*”. Respectând exemplul Sfântului Ioan Gură de Aur, exemplu care trebuie urmat încă înainte de căsătorie, femeia îl va face pe bărbat să preia și el, la rândul lui, sfatul dat de marele Solomon în Pildele sale: „*nu te uita la femeia lingușitoare, căci buzele celei străine picură miere și cerul gurii sale e mai alunecător decât untdelemnul, dar la sfârșit ea este mai amară decât pelinul, mai tăioasă decât o sabie cu două ascuțisuri. Picioarele ei coboară către moarte; pașii ei duc de-a dreptul în împărăția morții. Ea nu ia seama la calea vieții, pașii ei merg în neștire, nici ea nu știe unde. Ferește-ți calea ta de ea și nu te apropia de ușa casei ei*” (Pilde 5, 3-8). Însă, nu numai pe bărbat îl va face să urmeze acest exemplu, ci ea ca și femeie se va feri să ajungă lingușitoare, sau după cum s-a denaturat termenul „o mironosiță” și va reuși să restabilească adevăratul sens al termenului devenind o Mironosiță cu daruri alese pentru soț și pentru viitorii copii.

Soția nu trebuie să uite să-și susțină soțul în toate planurile lui, îndreptându-le spre scopuri înalte, că trebuie să-i fie sursă de inspirație și să-l îmbete cu iubirea ei. De asemenea, nu trebuie să uite că misiunea ei este de fi soția și mamă și că datoare este să se ocupe de firma numită familie și de bunurile mai de preț decât aurul și argintul numite soț și copii.

De aceea, poate îndemnul Sfintei Mucenițe Alexandra, Împărăteasa Rusiei, trebuie să rămână veșnic în sufletul soției: „*nu numai fericirea vieții bărbatului depinde de soție, ci și dezvoltarea și creșterea caracterului său. O soție bună este o binecuvântare cerească, cel mai bun dar pentru bărbat, îngerul lui și izvor de bunătăți fără număr. Glasul ei este pentru el muzica cea mai dulce, zâmbetul ei îi luminează ziua, sărutul ei este paznicul credințelor lui, mâinile ei sunt balsam pentru sănătatea lui și pentru toată viața lui, hărnicia ei e chezașia bunăstării lui, economia ei îi este cel mai de nădejde administrator, buzele ei îi sunt sfetnicul cel mai bun, pieptul ei cea mai moale pernă, pe care sunt date uitării toate grijile, iar rugăciunile ei sunt avocatul lui înaintea Domnului!*”

Deci, întotdeauna nu trebuie uitat că soția este binecuvântarea cerească pentru soț și ambii împreună formează un singur trup spre Hristos, viața veșnică.

MEDITAȚIE DESPRE SINGURĂTATE

Dr. TEONA SCOPOS

Singurătatea este o stare. O stare specială, apăsătoare sau sublimă, în funcție de fiecare dintre noi. Sunt oameni care o caută. Puțini. Și mai puțini sunt cei care se supun deliberat însingurării, considerând-o pedeapsă liber consimțită, pentru iertarea de păcate reale sau imaginare, sau pentru a dovedi puterea voinței față de încercările vieții. Sunt pustnicii cu sufletul plin de divin și gândul preocupat doar de cele sfinte, oameni care caută răspunsuri la întrebări puse sau nepuse, izolându-se cât mai departe, de cele mai multe ori în creierii munților. Singurătatea lor liber consimțită înseamnă Stoicism, Ideal, Noblețe, Gândire, Ursită, Ritual, Ajutor, Tămăduire, Ascultare, Taină, Energie. Dar sunt și oameni care simt o nevoie copleșitoare în a se armoniza cu natura însăși. Tot munții și înălțimile lor oferă liniște și tihnă. Sunt oameni care simt mirosul ierbii dogorită de soare sau mustind de ploaie, oameni care adulmecă cetina și care ascultă bătăile inimii în brazi, stâncă, izvoare. Singurătatea lor nu e pedeapsă, ci binecuvântare. Se izolează de semeni și se încarcă energetic de la cer și pământ. Au un simț aparte al propriului rost sub soare. Sunt parte din univers și înțeleg asta cu fiecare fibră. Timpul și spațiul trec prin ființa lor. Anotimpurile, stelele, păsările cerului, găzele pământului... se petrec după legile naturii, bine înțelese de pustnicii munților în fiecare clipă a trecerii lor prin viață. Sunt singuri dar înțelepți, cunoscători profunzi ai tainelor din lumea mare. Ei nu se simt singuri, ci parte a unui întreg bine structurat. Sub tălpile lor, de cele mai multe ori goale, simt căldura pământului. Orice boare de vânt stârnește simțurile, ajutându-i să comunice cu depărtările. Natura le dă hrană, leacuri, întrebări, răspunsuri, forță, credință, viață. Pentru ei, singurătate înseamnă Statornicie, Inimă, Normalitate, Geneză, Univers, Rațiune, Armonie, Tihnă, Adăpost, Transformare, Echilibru.

Pentru cei mai mulți dintre noi, singurătatea este însă o povară, omul fiind lăsat pe pământ să comunice cu semenii săi, să aibă familie, să aibă prieteni. Un divorț mistuitor poate pustii atât de mult, încât să te simți singur pe dinăuntru și oricât ai fi de conștient de valoarea celor din jur, să nu poți hrăni foamea din suflet. Decesul celor dragi poate mistui la fel de mult. Dar, cred că cea mai dureroasă

singurătate este singurătatea în doi. Instrăinarea între soți, minciuna, lipsa de respect, ignorarea nevoilor celuilalt, lipsa comunicării firești, totul și toate pot conduce la o singurătate copleșitoare. Te simți cumplit de singur, dar nu ai nici măcar tihna să plângi în voie. Trebuie să funcționezi pentru cei din jur, mai ales pentru copii și pentru asigurarea existenței de zi cu zi. Din păcate, dacă doar eu cunosc destui oameni în această situație, imi închipui cât de multă lume trăiește drama însingurării în propria familie. Nici nu pot exprima în cuvinte complexitatea dramei singurătății în doi. Poate prin Supliciu, Iad, Neputință, Grija, Umilință, Rușine, Apăsare, Trudă, Amărăciune, Teamă, Eternitate.

În ceea ce mă privește, singurătatea nu este chiar un dușman. Putem coabita în tihnă. Poate pentru că am parte de momente de singurătate și nu de o permanentă însingurare. Iar momentele vin și trec, dându-mi răgazul să stau de vorbă cu mine însămi, să citesc, să scriu, să înțeleg că în noianul de bune și rele din mersul vieții mele, am parte de oameni minunați în preajma mea. Sunt acei oameni, puțini, dar binecuvântați, cu care pot comunica necondiționat, în orice clipă, cu zâmbet sau cu lacrimi, cu bucurie sau cu deznădejde. Dincolo de sănătate, care de departe este binele suprem, prietenia necondiționată este binele pentru care, atunci când există, ar trebui să-i mulțumim lui Dumnezeu în fiecare zi. Așa ești bogat, când ai sănătate și când te simți împlinit pe dinăuntru. Bogăția materială, până la urmă, nu poate cumpăra chiar orice. Iar expresia *săracii oameni bogați* nu a fost spusă degeaba. Bogăția din suflet și din minte nu o poate lua nimeni. Abia ea conferă verticalitate și forță. Un om cu prieteni adevărați nu poate fi copleșit de singurătate. O simte uneori, o ignoră de cele mai multe ori. Iar clipele, zilele, anii... vin și trec, completând încet și ireversibil *puzzelul* vieții fiecăruia dintre noi. În fond, ce este singurătatea? O stare, o trăire, un moment printre altele multe sau o permanență cu toate consecințele ei asupra firii, comportamentului și vieții noastre. Personal, n-o doresc nimănui, decât ca simplă pată de culoare, ca *sarea în bucate*, care, dozată cum trebuie, dă vieții înțelesul real pentru fiecare dintre noi.

**Singurătatea este o stare,
Iad sau poate ideal,
Nimic și tot în lumea mare,
Gând să răzbești tu însuși la mal,
Urgia să fii mereu pustii,
Răspuns la necazul prin soartă lăsat,
Atingi Universul sau simți c-ai murit,
Trec ani peste tine, dar ești împlinit,
Ai griji peste griji și uiți să trăiești,
Te-nchini, lacrimi și râzi și zâmbești,
Ești singur? Ești singur! Ce ești? Cine ești?**

STÂNCA VIEȚII

Anul XX nr. 14 (120)

SUPLIMENT AL REVISTEI „ÎNVIEREA“ EDITAT DE ASOCIAȚIA „OASTEA DOMNULUI“

August 2014

... SPRE LOCUL DE RUGĂCIUNE (FAPTELE APOSTOLILOR 16, 16-24)

MIRCEA-PETRU PASCU

– continuare –
Inima omului

“Dar odată, pe când ne duceam la rugăciune, ne-a întâmpinat o slujnică, care avea duh pitonicesc (duh de ghicire) și care aducea mult câștig stăpânilor ei, ghicind. Aceasta, ținându-se după Pavel și după noi, striga, zicând: „Acești oameni sunt robi ai Dumnezeului celui Preaînalt, care vă vestesc vouă calea mântuirii”. Și aceasta o făcea timp de multe zile. Iar Pavel mâniindu-se și întorcându-se, a zis duhului: În numele lui Iisus Hristos îți poruncesc să ieși din ea. Și în acel ceas a ieșit. Și stăpânii ei, văzând că s-a dus nădejdea câștigului lor, au pus mâna pe Pavel și pe Sila și i-au târât în piață înaintea dregătorilor. Și ducându-i la judecători, au zis: Acești oameni, care sunt iudei, tulbură cetatea noastră. Și vestesc obiceiuri care nouă nu ne este îngăduit să le primim, nici să le facem, fiindcă suntem romani. Și s-a sculat și mulțimea împotriva lor. Și judecătorii, rupându-le hainele, au poruncit să-i bată cu vergi. Și, după ce le-au dat multe lovituri, i-au aruncat în temniță, poruncind temnicerului să-i păzească cu grijă. Acesta, primind o asemenea poruncă, i-a băgat în temniță și le-a strâns picioarele în butuci.”

În urma cu mai bine de un an, am început o călătorie duhovnicească – în timp și-n spațiu – în cetatea Filipi, din Macedonia. Locul în care Sfântul Apostol Pavel împreună cu ucenicul său Sila, călăuziți de Duhul Sfânt au întemeiat prima biserică din Europa. Având ca îndrumător capitolul 16 din cartea

Sfintei Scripturi, Faptele Apostolilor, am ajuns la versetele 16-24, așezate la începutul meditației noastre. Din aceste versete am desprins câteva subiecte pe care le-am considerat folositoare, pentru creșterea noastră în cunoașterea voii lui Dumnezeu cu privire la noi. Căutând aplicația practică, pentru vremea noastră și pentru noi, am vorbit despre *Rugăciunea în comun, și părtășia frățescă, despre Piedicile care stau în fața părtășiei frățești, despre Mărturisirea Evangheliei, despre Nădejdea câștigului, despre Dregătorii și judecătorii poporului...* Acum urmează să vorbim despre *Inima omului*, nădăjduind că Dumnezeu ne va ajuta la momentul potrivit să vorbim și despre ultimele două subiecte propuse și anume: *Mulțimea, norodul și Suferința pentru Evanghelie.*

Privind mai îndeaproape la stăpânii roabei cu duh

pitonicesc, am înțeles că e necesar să vorbim despre ființa noastră, să observăm partea noastră profundă, ascunsă și totuși de multe ori la vedere, mă refer la *inima omului.*

Acești stăpâni și-au schimbat atitudinea în funcție de propriul interes. La început au fost nepăsători, au spus: „*Nu e probleme mea!*”. Deși chiar problema lor era! Roaba lor, câteva zile la rând, *tulbura liniștea publică*, strigând în urma lui Pavel și a lui Sila: „*Acești oameni sunt robi ai Dumnezeului celui Preaînalt, care vă vestesc vouă calea mântuirii!*”. Deși erau în măsură să o oprească, nu i-au interesat nici liniștea publică, nici supărarea lui Pavel și cu atât mai puțin obiceiurile noi pe care le ves-

teau iudeii Pavel și Sila tulburând cetatea, nici măcar de cetățenia romană pe care o aveau locuitorii din Filipi.

Însă, *ducându-se nădejdea câștigului lor*, dintr-o dată le-a dispărut nepăsarea, au devenit brusc direct interesați și dornici de răzbunare. Pentru că nu se puteau răzbuna singuri, au transformat problema lor personală într-o problemă de interes public, sau în *limbajul nostru dâmbovițean*, într-o problemă *“de interes național”*. Practic, ce au făcut? Înțelegând că pungile lor, de acum înainte vor fi mult mai goale, i-au înhățat pe *“vinovați”* – Pavel și Sila – și dornici de răzbunare i-au târât în fața dregătorilor, a judecătorilor și evident a poporului, apoi, plini de *“elan patriotic și mândrie națională, de dragoste de țară și de neam”* au pledat pentru *“interesul național”*. Să le reascultăm pledoaria: *“Acești oameni, care sunt iudei, tulbură cetatea noastră. Și vestesc obiceiuri care nouă nu ne este îngăduit să le primim, nici să le facem, fiindcă suntem romani.”*...

Da, ce tablou!? Sincer, mi-e lehamite de acest tablou, îl văd zilnic în politica timpului în care trăiesc. Deși am pus o *“căciulă”* la *“a”* și zicem că suntem *“români”* de fapt inima o avem precum acei *“romani”*... Dar mă opresc aici cu *“politica”* pentru că am vorbit deja despre dregătorii și conducătorii noștri, de astăzi. Mă opresc, deși nu mi-e ușor pentru că ar fi atâtea de spus despre cele întâmplătoare *“la vârf”*, în ultimele trei luni...

Spun totuși numai atât: ceva cu totul aparte este *Legea 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare*, adoptată de Parlamentul României și publicată în Monitorul Oficial... când credeți? În cea mai potrivită lună pentru această lege, în: *“luna lui cuptor”*... Cu observația, pentru cine nu știe, să nu se sperie: *“luna lui cuptor” nu vine nici de la crematoriile umane nici de la focul iadului* – este doar denumirea populară a lunii iulie. Sigur că trebuia pentru români și o astfel de lege... mai ales că numărul celor care nu știu cum să trăiască de azi pe mâine e în creștere... Prin legea asta cel puțin știu cum vor fi îngropați... Citesc stupefiat articolul 16 aliniatul (1) Secțiunea 6 – În mormântarea: *“În mormântarea poate fi religioasă sau laică, precedată sau nu de incinerare.”*... Ce vrea să spună articolul ăsta din lege? Ce drepturi și obligații decurg din acest articol, nu pricep. Am în minte tot felul de întrebări, *“combinări de n luate de cate k”*. Vă pun numai una: *“Dacă mortul X pe când era viu a făcut două alegeri, prima: s-a declarat aparținând religiei Y și a doua: a ales să fie incinerat, cum v-a proceda religia Y dacă ea nu recunoaște incinerarea?... Vorba lui Farfuridi din “O scrisoare pierdută” de I.L. Caragiale: “Din această dilemă nu puteți ieși... Am zis!”*

Dar haideți să revenim la eroii noștrii principali din Filipi și să ne punem întrebarea: De ce este omul atât de schimbător? Haideți să vorbim despre noi. Să ne uităm în oglinda Sfințelor Scripturi și a Tradiției Sfinte și să vedem cine suntem.

Ce importantă este cunoașterea de sine și ce păcat că ea nu se învață precum cititul și socotitul... Mi-am petrecut ani și ani prin școli, m-am uitat la generația mea, și la cele ce au urmat după mine și pot să spun că tinerii la sfârșitul perioadei de formare, de educație și învățare, indiferent de durată, au acumulat mai multe s-au mai puține informații și cunoștințe dar nu au învățat să se cunoască pe sine, în mod real așa cum sunt, cu bune și cu rele.

“Când privesc cerurile, lucrul mainilor Tale, luna și stelele pe care Tu le-ai întemeiat: Ce este omul, că-ți amintești de el?” – se întreabă psalmistul (*Psalm 8,3-4*)... Ce este omul?...

Din prima carte a Sfintei Scripturi, Facerea, aflăm că: *“Domnul Dumnezeu l-a zidit pe om din țărână luată din pământ, și a suflat asupra lui suflare de viață și s-a făcut omul întru suflet viu”* (Facerea 2,7). Să încercăm să înțelegem mai bine! Suflet viu, având sensul chiar de nemuritor. Sufletul omului s-a născut din suflarea lui Dumnezeu și l-a învăluit sau dacă vreți, l-a îmbrăcat pe om, dar în același timp a fost și *“absorbit”* de trupul omului.

Ca o paranteză, să vorbim un pic și despre numele purtat de primul om: Adam. Cuvântul *“adama”* înseamnă *“pământ sau țărână”* iar numele Adam, adică om, ar putea sugera ideea de făcut din țărână, scos din țărână, poate chiar pământesc. Dar omul nu a fost făcut sau chemat să rămână țărână, să rămână pământesc. Adam sugerează ceva mult mai înalt și mai frumos decât țărâna. Adam a primit chemarea de a fi *“Adame la Elion”* adică: *“voi fi asemenea Celui de sus”*... Fiecare din noi este un Adam în fața căruia se deschid două perspective una care are ca finalitate pământescul, iar alta care are ca finalitate asemănarea cu Dumnezeu... Cine nu ajunge să fie duhovnicesc chiar și în pământescul lui va sfârși prin a fi pământesc chiar în duhul lui... E alegerea fiecăruia dintre noi.

Până acum, la întrebarea: *Ce este omul?* Răspundem: este o creație a lui Dumnezeu cu totul și cu totul deosebită, în comparație cu tot ce a fost creat până la el. Omul este trup material și suflet nemuritor. Potrivit Sfințelor Scripturi când Dumnezeu se uită la om, El vede cea mai profundă parte a omului, cea care-i dă identitatea și-i caracterizează întreaga ființă... Dumnezeu privește la *inima omului!* În aproape 900 de versete din Biblie sunt peste 950 de referințe la inima omului... Și doar câteva au în vedere inima omului ca mădular al trupului. Marea majoritate se referă la inima omului ca adevărata față a lui.

De Dumnezeu nu ne putem ascunde, El ne cunoaște așa cum suntem, chiar mai bine decât ne cunoaștem noi înșine. El ne vrea să-l fim ai Lui și numai ai Lui. El știe că avem o inimă bolnavă, plină de tot felul de mizerii, prin Harul Său ne oferă în dar o *inimă nouă*, curată, în care să poată rămâne Duhul Său cel Sfânt.

Întrebarea e, dacă avem dorința și credința să primim acest dar?

– va urma –

GOLGOTA ȘI INIMA OMULUI

Preot IOSIF TRIFA

Taina cea mare a mântuirii noastre sufletești are două puncte principale. Punctul cel dintâi și cel mai însemnat, și cel mai înalt este Golgota, este Jertfa Mântuitorului. Fără Jertfa Crucii nu este și nu poate fi nici un fel de mântuire sufletească. Numai Sângele Lui ne poate curăți de orice păcat (I Ioan 1,7). Numai prin darurile Crucii putem dobândi mântuire, iar aceste daruri ni se dau prin lucrarea Duhului Sfânt.

Dar tot atât de însemnat este și al doilea punct: inima omului și darurile Crucii, care pot lucra numai acolo unde li se deschide inima omului. Față de noi, darurile Crucii n-au nici un preț dacă nu le primim în inima noastră și dacă nu le lăsăm să lucreze în inima noastră. După Golgota, în rândul al doilea, inima este centrul vieții și mântuirii noastre sufletești. Spre inima noastră se îndreaptă Domnul Iisus și Duhul Domnului. Toate predicile Mântuitorului se îndreaptă spre înlăuntrul, spre inima oamenilor. „Din belșugul (prisosul) inimii vorbește gura”, zicea Mântuitorul (Matei 12, 34). Din inimă ies, ca dintr-un izvor, și cele bune și cele rele: cugetele cele rele, desfrânările, hoștiile, uciderile, adulterele, lăcomiile, vicșugurile, înșelăciunile, ochiul pizmaș, hula, trufia, ușurătatea” (Marcu 7, 21-22).

Fericiți cei curăți cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu (Matei 5, 8).

În starea sa cea căzută și păcătoasă, inima este un izvor otrăvit, un cuib de omizi, o peșteră de tâlhari, o magazie de răutăți. Spre inima aceasta se îndreaptă Duhul Sfânt cu darurile Golgotei. Cu ajutorul Golgotei inima se poate face – și trebuie să se facă – un lăcaș al Duhului Sfânt (cf. I Cor. 3, 16).

Îndreptarea noastră trebuie să pornească de aici, de la izvorul răutăților: de la inimă. Până nu îndreptăm acest izvor, totul este în zadar.

Fântâna otrăvită o poți vindeca coborându-te la izvorul ei și vindecând izvorul ei. Repararea țevilor n-ajută nimic (cum se vede acest lucru în chipul de alături). A căuta să te îndrepti și să te mântuiești fără îndreptarea inimii ar însemna ca și când ai aștepta tămăduirea unei fântâni otrăvite de la repararea țevilor.

Până când înlăuntrul nostru nu „se zidește” o „inimă nouă” și curată, toată mântuirea noastră este o spoială, o casă zidită pe nisip.

Iisus Mântuitorul muștra pe iudei tocmai pentru această spoială. Din religia lor lipsește „inima curată”, lipsește duhul. Religia lor ajunsese o religie de forme goale. „Vai, vouă, fariseilor, pentru că voi curățiți partea din afară a paharului și a blidului, dar înlăuntru sunt pline de necurățenie și de răutate” (Luca 11, 39).

„Poporul acesta cu buzele Mă cinstește, dar cu inima sa departe este de Mine” – zicea Domnul Iisus (Matei 15, 8).

Sub această muștrare stă și creștinismul de azi. Din creștinismul de azi lipsește inima, care trebuie să fie predată Domnului Iisus, lipsește prisosul inimii și al duhului sau, mai bine-zis, lipsește tocmai Hristos din inimile oamenilor de azi, de aceea s-a stins dintre oameni dragostea, mila, bunătatea și viața cea curată.

Trăim un creștinism de suprafață, fără adâncimi în Evanghelia Mântuitorului și în inima noastră; de aceea viața noastră e lipsită de dar și de putere.

În special, noi, românii, trăim o viață neadâncită destul în Evanghelia Mântuitorului; trăim Evanghelia neadâncită destul în inima noastră. De aceea e biruită viața noastră de atâtea scăderi și răutăți.

Lozinca (parola) mântuirii noastre sufletești trebuie să fie: mai adânc în taina Golgotei și mai adânc Domnul Iisus în inimile noastre. Să arăm mai adânc!

După Golgota, în rândul al doilea, inima e centrul vieții și mântuirii noastre sufletești. Inima noastră este cetatea pe care vrea s-o cucerească Domnul Iisus și Duhul Domnului. Dar, pe de altă parte, și satan își dă seama despre însemnătatea ce o are inima omului.

Domnul Iisus bate la ușa inimii tale. Diavolul bate și el. Stă în voia ta și în voința ta să-ți deschizi ușa inimii tale Domnului Iisus ori diavolului.

Cetatea vieții și mântuirii noastre este inima. De aceea, spre cetatea aceasta se îndreaptă și Domnul și diavolul. „Fiule, dă-mi inima ta!”, zice Domnul (Pilde 23, 26). Domnului îi trebuie casa aceasta, cetatea aceasta. „Iată, stau la ușă și bat; de va auzi cineva și va deschide, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (Apoc. 3, 20).

Inima omului care a ajuns un “om nou”

Iată inima omului care a plinit calea mântuirii sufletești, care a ajuns culmea unei vieți trăite după Evanghelie! Mult a lucrat Duhul lui Dumnezeu până ce l-a adus în starea aceasta. Mai întâi l-a trezit – abia l-a putut trezi – din somnul păcatelor... l-a deschis apoi ochii să-și vadă starea de pieire în care se afla, i-a slobozit lacrimile căinței, l-a atras și l-a îngenunchat la picioarele Crucii, i-a deschis inima pentru Crucea și Jertfa Mântuitorului...

Omul, Ion, a ascultat, a primit darurile și acum iată-l în ce stare minunată se află... El a atins plinirea vieții sufletești pe care o cere Apostolul Pavel în cuvintele: „Oare nu știți că voi sunteți casa lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?” (I Cor. 3, 16). „Oare nu știți că trupul vostru este lăcaș Duhului Sfânt care locuiește în voi și pe Care L-ați primit de la Dumnezeu?” (I Cor. 6, 19).

Inima lui s-a umplut de lumina și darul Duhului Sfânt. Au fugit din inima lui cele șapte feroase păcate de moarte: trufia, desfrânarea, pizma, mânia, lăcomia, zgârcenia, lenea și, în locul lor, s-au așezat virtuțile, Pietrele de temelie ale mântuirii noastre sufletești: credința, dragostea, nădejdea, smerenia, dărnicia, curăția, cumpătară, hărnicia și răbdarea. El este acum un vas ales pe care l-a cuprins focul Duhului Sfânt.

El este un om nou, un om duhovnicesc cuprins, aprins și cărmuit de darul și harul Duhului Sfânt. De aceea și în viața lui se arată acum, „roadele Duhului Sfânt care sunt: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunăta-tea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea pof-telor” (Gal. 5, 22).

Trebuie să știm că Dumnezeu lucrează prin Duhul Sfânt. Prin Duhul Sfânt lucrează și Mântuitorul. Duhul Sfânt este Izvorul darurilor. Prin Duhul Sfânt primim și darurile Jertfei de pe Cruce. „Duhul pe Care îl voi trimite de la Tatăl – zicea Iisus – va lua din al Meu și va vesti vouă” (Ioan 16, 13-15).

Duhul Sfânt ne apropie de Golgota, de Jertfa Crucii, pentru ca, prin Crucea Golgotei, să-și reverse apoi asupra noastră darul și harul Său. Când stai sub brațele Crucii, stai sub revărsarea darului și harului Duhului Sfânt.

Lucrarea mântuirii sufletești o pecetluiește și o desă-vârșește Duhul Sfânt. Apostolii nu înțelegeau bine nici Jertfa Golgotei și nici nu aveau putere destulă (în vremea răstignirii au fugit) până când nu s-a pogorât peste ei darul și harul Duhului Sfânt.

Duhul Sfânt este puterea prin care lucrează Dumnezeu și lucrează și Mântuitorul. Este focul ce arde și întă-

rește vasele noastre de lut. Fără darul și harul Duhului Sfânt nu se poate nici câștiga, nici păstra o biruință asupra păcatelor.

Iată, pe imaginea de mai sus se vede chipul omului care stă sub darul, harul și puterea Duhului Sfânt. Duhul Sfânt a adâncit în inima acestui om Crucea și Jertfa Mântuitorului și acum, iată, inima lui și viața lui sunt pline de lumină, de dar și har. El este acum un om nou, o făptură nouă. La picioarele Crucii, prin Jertfa Crucii, el a murit și a înviat la o viață nouă, ca o făptură nouă.

În fiecare om sunt doi oameni: omul pe care l-a stricat înșelăciunea lui satan în grădina Edenului și omul pe care l-a creat din nou Jertfa Crucii de pe Golgota. Cel dintâi se cheamă – în epistolele Apostolului Pavel – „omul cel vechi”, „omul cel lumesc”, iar celălalt se cheamă „omul cel nou”, „omul cel duhovnicesc” (Efes. 4, 22-24 și I Cor. 3, 1).

Din omul pe care l-a stricat satan, în grădina Edenului, a rămas în noi „firea cea veche”, „firea cea lumească împreună cu patimile și poftetele ei”.

Iisus Mântuitorul a luat asupra-și firea noastră cea stricată. „Omul nostru cel vechi a fost răstignit împreună cu El”, pentru ca și noi „să ne răstignim față de lume”, „să murim față de păcat”, pentru ca să înviem și să trăim în Hristos ca „o făptură nouă” (Rom. 6, 6; Gal. 5, 24; Rom. 6, 10). „Căci, dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus; iată, toate lucrurile s-au făcut noi” (II Cor. 5, 17).

Taina mântuirii sufletești în aceasta stă: cu ajutorul Jertfei de pe Cruce, omul nostru cel duhovnicesc să-l biruie pe cel lumesc, omul cel nou să-l biruie pe cel vechi; duhul să biruie carnea.

Cei ce sunt în Iisus Hristos – zice Apostolul Pavel -nu trăiesc după îndemnul firiilor celei lumești, ci după îndemnul Duhului. Că cei care trăiesc după îndemnul firiilor celei lumești umblă după lucrurile firiilor lumești, pe când cei ce trăiesc după îndemnul Duhului umblă după lucrurile cele duhovnicești. Umblarea după lucrurile firiilor celei lumești (după cugetul trupului) este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu și moarte, iar umblarea după lucrurile Duhului, viață și pace... Voi nu mai sunteți în trup, ci în Duh; voi nu mai sunteți lumești, ci duhovnicești, dacă Duhul lui Dumnezeu locuiește într-adevăr în voi. Dacă n-are cineva Duhul lui Hristos, nu este al Lui. Și dacă Hristos este în voi, trupul vostru a murit față de păcat” (cf. Rom. 8).

Într-o astfel de stare duhovnicească se află și Ion din chipul de mai sus. L-ați văzut în ce stare feroasă era când Duhul Sfânt s-a apropiat mai întâi de el ca să-l trezească la o viață nouă. Inima lui era atunci plină de dobitoceștile și diavoleștile patimi. În el trăia „omul cel vechi”, „firea cea lumească împreună cu patimile și poftetele ei” (Gal. 5, 24). „Omul cel lumesc” biruise în el pe „omul cel duhovnicesc”, carnea biruise duhul; de aceea inima lui și viața

lui erau pline de „roadele trupului, care sunt: desfrânările, slujba idolor, vrajbele, certurile, zavistiile, mâniile, neînțelegerile, dezbinările, pizmele, uciderile, bețiile, îmbuibările și alte lucruri asemănătoare cu acestea” (Gal. 5, 19-21).

Încetul cu încetul, Duhul Sfânt a trezit și a întărit în el firea cea duhovnicească până când, „pe urmă, l-a adus la picioarele Crucii, unde firea lui cea lumească s-a răstignit împreună cu Hristos și a înviat la o viață nouă, ca o făptură nouă, ca un om nou, ca un om duhovnicesc (cf. Rom. 6 și 8).

Ferice de tine, Ioane, care ai ajuns în starea aceasta! Inima ta și viața ta e acum o vatră de foc, de căldură și de lumină sufletească. Aprinde-i, dragă suflete, aprinde-i și pe alții cu această căldură, căci Domnul a zis: „...foc am venit să arunc pe pământ (focul Duhului Sfânt) și cât aș vrea să fie acum aprins!” (Luca 12, 49). Spune, dragă omule, spune tuturor că nu este în această lume o bucurie sufletească mai mare, o mulțumire mai dulce, o liniște mai scumpă decât o viață aprinsă și cârmuită de darul Duhului Sfânt. Spune-le tuturor că „împărăția lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci în putere”, în puterea ce o dă darul și harul Duhului Sfânt, iar acest dar ne vine prin împunsătura cuielor de pe Golgota.

Dar ai grijă, Ioane dragă! Drumul mântuirii tale încă nu e sfârșit. Diavolul va face toate încercările să te poată întoarce iarăși în robia din care ai scăpat. De aceea îți strigă îngerul cuvintele: „Fii credincios până la moarte și îți voi da cununa vieții!”

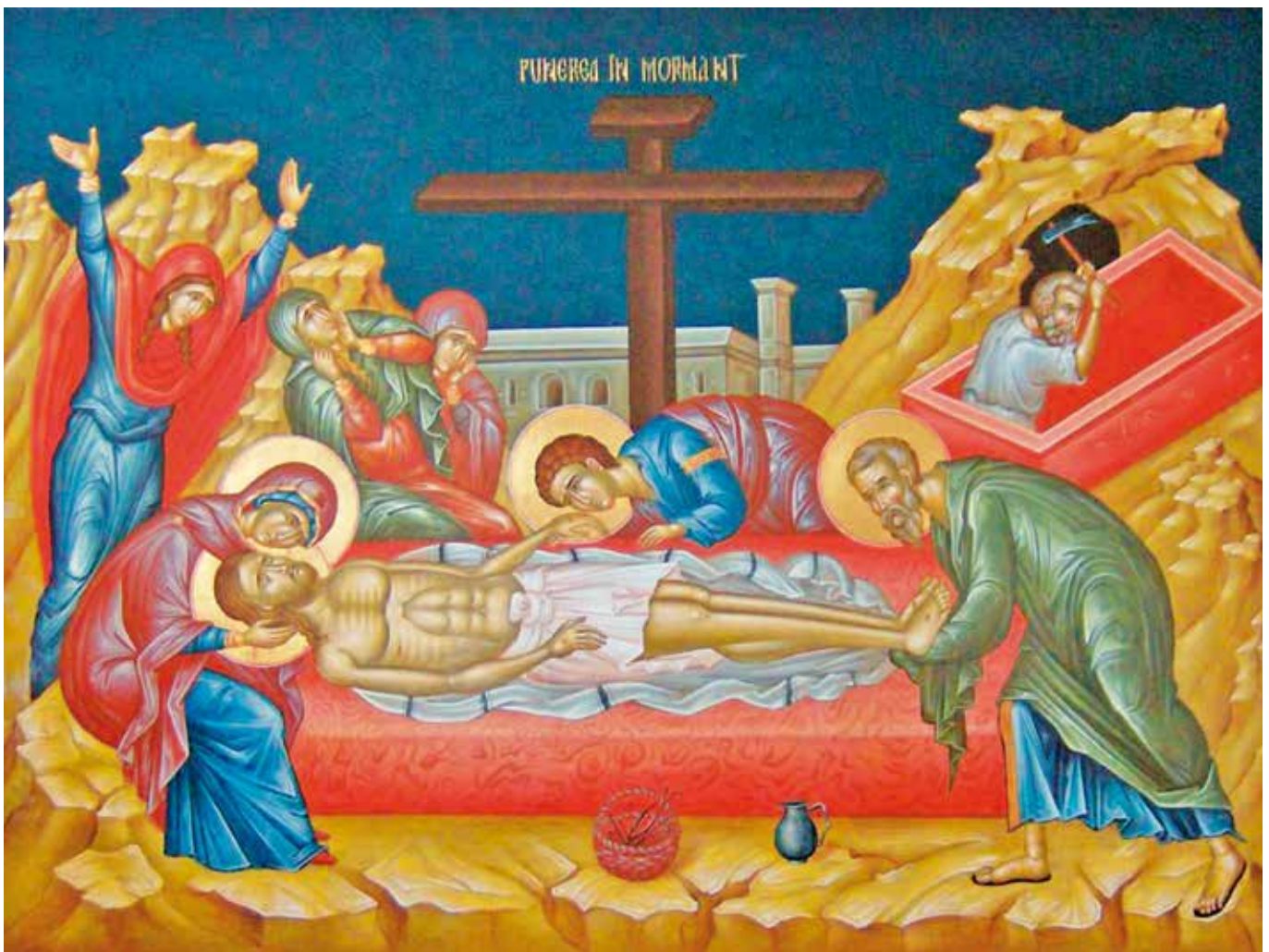
Rugăciune

Iisuse, Mântuitorul meu cel scump! Întărește-mă și pe mine, să mă pot face un om duhovnicesc, un om nou, o făptură nouă. În zadar aș încerca să fac acest lucru cu puterile mele. Îl poate face numai Crucea și Jertfa Ta cea sfântă. Îl poate face numai darul și harul Duhului Sfânt pe Care l-ai trimis peste Apostoli și peste toți cei care au trăit o viață îngenuncheată la picioarele Crucii Tale.

Duhule Sfinte și de viață dătător! Îngenunchează-mă și pe mine la picioarele Crucii. Adâncește în inima mea Jertfa Crucii, din care izvorăsc toate roadele vieții veșnice. Revarsă peste viața mea darul și harul Tău cel sfânt.

Duhule Sfinte! Vino și Te sălășluiește și în inimioara mea și o curăță de toată spurcăciunea patimilor celor rele. Aprinde-mă mereu cu focul Tău cel sfânt și mă umple de căldură și lumină sufletească. Eu îți deschid larg inimioara mea. Intră în ea și cuprinde toate încăperile ei cu darul și harul Tău cel sfânt! Amin.

- fragment din cartea *Oglinda inimii omului* -

ACTIVITĂȚI CU COPIII DIN ADUNAREA OASTEI DOMNULUI, DE LA PAROHIA TIMIȘOARA IOSEFIN (ANUL ȘCOLAR 2013 – 2014)

SIMONA PASCU

ȘCOALA DUMINICALĂ

- I. STUDIU ASUPRA EVANGHELIILOR SFINTEI SCRIPTURI
- II. 15 MINUTE DE BUNE MANIERE
- III. ACTIVITĂȚI ARTISTICE ȘI RECREATIVE

ALTE ACTIVITĂȚI EDUCATIVE

- I. LIMBA ENGLEZĂ
- II. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
- I. STUDIU ASUPRA EVANGHELIILOR SFINTEI SCRIPTURI

A) Cine este Iisus?

- MÂNTUITORUL – Texte biblice studiate Luca 1:26-28, Matei 1:18-25 (Personaje – Adam și Eva, Avram, David, Fecioara Maria, Iosif, Pruncul Iisus)

Verset de memorat MATEI 1:21 Ea va naște un Fiu și-l va pune numele Iisus, pentru că El va mântui pe poporul Lui de păcatele sale.

- HRISTOS DOMNUL – Texte biblice studiate Luca 2:1-20, Mica 5:2 (Profeția despre locul nașterii, Personaje – Păstorii, Îngerul)

Verset de memorat LUCA 2:11 Astăzi în cetatea lui David, vi s-a născut un Mântuitor care este Hristos, Domnul.

- CUVÂNTUL – Texte biblice studiate Luca 2:39-52, Matei 2:1-23 (Locuri importante – Betleem, Egipt, Nazareth, Ierusalim, Templu)

Verset de memorat IOAN 1:1 La început era Cuvântul și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu. Și Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi, plin de har și adevăr.

- FIUL LUI DUMNEZEU – Texte biblice studiate Luca 3:1-22, Matei 3, Marcu 1:1-11 (Personaje – Ioan Botezătorul, Iisus)

Verset de memorat MARCU 1:11 Și din Cer s-a auzit un glas care zicea: „Tu ești Fiul Meu preaiubit, în Tine îmi găsesc toată plăcerea Mea”

- FIUL OMULUI – Texte biblice studiate Matei 4:1-11, Marcu 1:12,13, Luca 4:1-13 (Personaje – Ispititorul, Iisus)

Verset de memorat MARCU 10:45 Căci Fiul Omului n-a venit ca să-l se slujească, ci El să slujească și să-și dea viața ca răscumpărare pentru mulți

- MIELUL LUI DUMNEZEU – Texte biblice studiate Ioan 1:15-29 (Personaje: Ioan Botezătorul, Abel, Moise, Preotul care slujea în cort, Mielul)

Verset de memorat IOAN 1:29 Iată Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii

- REGE – Texte biblice studiate Ioan 2:1-23 (Episoade biblice: Prima minune, Iisus curățește Templul)

Verset de memorat APOCALIPSA 17:14 El este Domnul domnilor și Împăratul împăraților. Cei chemați, aleși și credincioși, care sunt cu El vor birui.

- UȘA – Texte biblice studiate Ioan 3 (Personaje - Iisus, Nicodim, Moise, Șarpele ridicat în pustie)

Verset de memorat IOAN 10:9 Eu sunt Ușa. Dacă intră cineva prin Mine va fi mântuit.

- PĂSTORUL CEL BUN – Texte biblice studiate Luca 15 (Personaje: Cărturarii și fariseii, Oaia pierdută, Banul pierdut, Fiul pierdut, Tatăl)

Verset de memorat IOAN 10:11 Eu sunt Păstorul cel Bun. Păstorul Cel Bun își dă viața pentru oi.

- LUMINA LUMII – Texte biblice studiate Ioan 1:3-9, Ioan 9, parțial Ioan 8 (Personaje Iisus, fariseii, Orbul, părinții orbului)

Verset de memorat IOAN 8:12 Eu sunt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții.

- CALEA, ADEVĂRUL ȘI VIAȚA – Texte biblice studiate Ioan 14:1-6, Luca 19:1-10 (Personaje: Iisus, Vameșul Zacheu)

Verset de memorat IOAN 14:6 Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine.

- PÂINEA VIEȚII – Texte biblice studiate Ioan 6:1-14, Matei 14:13-21, Marcu 6:30-44, Luca 9:10-17 (Personaje: Iisus, ucenicii, copilul cu peștii și pâinea)

Verset de memorat IOAN 6:35 Eu sunt Pâinea Vieții. Cine vine la Mine nu va flămânzi niciodată; și cine crede în Mine nu va înseta niciodată.

- ÎNVIEREA ȘI VIAȚA – Texte biblice studiate Ioan 11:1-46, Ioan 5:25-29 (Personaje: Iisus, Maria, Marta, Lazăr)

Verset de memorat IOAN 11:25 Eu sunt învierea și viața. Cine crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi.

- VIȚA – Texte biblice studiate Ioan 15:5, Matei 4:18-22, Marcu 4:35-41, Marcu 9:14-29 (Personaje: Iisus, Ucenicii – Petru și Andrei, Iacov și Ioan, Matei, Filip, Bartolomeu, Toma, Iacov fiul lui Alfeu, Tadeu, Simon, Iuda Iscarioteanul, testarea ucenicilor, lunaticul, tatăl copilului bolnav)

Verset de memorat IOAN 15:5 Eu sunt Vița, iar voi sunteți mlădițele.

B) Ce i-a învățat Iisus pe ucenicii Săi?

- SUPUNEREA – Texte biblice studiate Matei 7:21-27; Matei 19:16-22, Luca 5:27-29, Luca 18:18-23 (Idei principale: Omul înțelept și omul nechibzuit, Matei un om înțelept, Tânărul bogat - un om nechibzuit, Cum putem fi înțelepți, Concluzie - Este bună fundația ta?)

Verset de memorat Matei 7:21 Nu orișicine Îmi zice: „Doamne, Doamne!” va intra în Împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu care este în ceruri.

- IERTAREA – Texte biblice studiate Marcu 7:21-23, Luca 5:12-26, Matei 6:9-15 (Idei principale: Ce este iertarea? Cine poate să ierte păcatele, De ce avem nevoie de iertare, De ce trebuie să-i iertăm pe alții- pentru că Iisus ne-a poruncit, pentru că El ne-a dat un exemplu și pentru că Dumnezeu ne-a iertat mai întâi, Există cineva pe care încă nu l-ai iertat?)

Verset de memorat Luca 5:24 Dar să știți că Fiul Omului are putere pe pământ să ierte păcatele.

- LEPĂDAREA DE SINE – Texte biblice studiate Matei 13:1-23, Marcu 4:1-20, Luca 8:1-15 (Idei principale: Pilda semănătorului, cele patru feluri de pământuri = patru feluri de inimi, Cum este inima ta?)

Verset de memorat Luca 9:23 Dacă voiește cineva să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să mă urmeze.

- IUBIREA – Texte biblice studiate Matei 5:41-48, Matei 12:15, Matei 34-40; Marcu 12: 28-34; Luca 10:25-37 (Idei principale: Iubirea dușmanilor, Iubirea aproapelui – Samariteanul Milostiv, Împlinirea zilnică a acestei porunci)

Verset de memorat Ioan 15:12 Aceasta este porunca Mea: Să vă iubiți unii pe alții, cum v-am iubit Eu!

- A DĂRUI – Texte biblice studiate Matei 6:19-21, Marcu 12:41-44, Luca 12:16-34, Luca 21:1-4, Leviticul 27-30; Deuteronom 14:22, 28; Corinteni 8:9 (Idei principale: Totul vine din mâna lui Dumnezeu – „uitați-vă la păsările cerului și crinii...”, Bogatul căuia i-a rodit țarina, O văduvă înțeleaptă, Unde se află comorile tale?)

Verset de memorat Matei 6:19-20 Nu vă strângeți comori pe pământ unde le mănâncă moliile și rugina și unde le sapă și le fură hoții. Ci, strângeți-vă comori în cer.

- A MĂRTURISI – Texte biblice studiate Ioan 1:35-42, Ioan 4:3-42, Matei 4:18-20 (Idei principale: Andrei îl cheamă pe fratele lui, Iisus și-a chemat ucenicii pentru a fi pescari de oameni, O femeie samariteancă a mărturisit despre întâlnirea cu Iisus la fântâna lui Iacov și a chemat mulți oameni la El, Cum putem să-i aducem pe prietenii noștri la Hristos – Rugăciune, invitație, mărturisire și iubire)

Verset de memorat Matei 4:19 El le-a zis: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni!”

- A FI CREDINCIOS - Texte biblice studiate Matei 6:24; Matei 24:35-44; Matei 25:14-30 (Idei principale: Condiția pentru a putea fi credincios, Pilda talanților – stăpânul încredințează talanții servitorilor, servitorii pun talanții în negoț, stăpânul îi întrebă ce au făcut cu talanții, explicarea pildei; De ce trebuie să fim credincioși, Cum putem să fim gata? – Să-l fim plăcuți, să trăim cu credință în fiecare zi, să fim prezenți la școala duminicală de fiecare dată și să facem totul cât putem de bine)

Verset de memorat Matei 24:44 De aceea și voi fiți gata; căci Fiul Omului va veni în ceasul în care nu vă gândiți.

– va urma –

SUPLIMENT CATEHETIC

ANUL III, NR. 12

August 2014

CREDINȚĂ ȘI JERTFĂ ÎN DINAMICA REGĂSIRII ȘI ÎMBUNĂTĂȚIRII NOASTRE

Prof. psiholog ALEXANDRU BĂRAN

... Fiind vorba de rădăcini și de continuitate, consider că tema acestui simpozion „Credință și jertfă” ne pune față în față cu istoria neamului, dar și cu prezentul și viitorul nostru. Fiecare dintre noi suntem purtătorii semnificațiilor de credință și sacrificiu ale propriilor noștri strămoși pe care astăzi în contexte istorice noi, le predăm spre folosul sufletesc noilor generații. Brâncovenii au rămas definitiv în mentalul colectiv ca simboluri vii, reprezentanții celor mai alese sentimente și virtuți. Ei ne-au lăsat modelul sacrificiului și demnității supreme, dar și bucuria de-a aparține unui astfel de neam.

Brâncovenii au devenit o stare de spirit necesară regăsirii și îmbunătățirii noastre. Să-i scoatem din istorie și să-i aducem în viața noastră de zi cu zi. Ei sunt vii, iar noi trebuie să-i facem prezenți în viața noastră. Dimensiunea psihologică a personalității lui Brâncoveanu poate fi tradusă în noile contexte și conjuncturi sociale în care trăim.

Arhetipul personalității lui Brâncoveanu este și arhetipul creștinului autentic. Este omul faptelor și al dreptei socoteli. El ne-a dovedit că virtuțile creștine sunt deasupra compromisului. Tot el ne-a învățat că jertfa este o continuare a vieții, este o regăsire de sine, dar și începutul îmbunătățirii noastre. Jertfa lui Brâncoveanu de acum câteva sute de ani este pentru noi astăzi o strădanie asumată, de-a gândi, simți și trăi creștinește. Este statornicia noastră de-a ne comporta, acționa și-a ne osteni în orice împrejurare și-n orice domeniu, conform principiilor de viață creștină. Dimensiunile psihologice ale Brâncovenilor sunt o lumină permanentă oglindită în triada fundamentală a societății noastre, dar și a modelării făpturii umane: familia, școala și Biserica.

Familia

Echilibrul emoțional al familiei nu poate exista fără cunoașterea și trăirea valorilor creștine. Așa cum familia Brâncoveanu și-a păstrat identitatea creștină până la ultima suflare, tot așa și familia de astăzi poate să-și încununeze viața cu bucurii duhovnicești și cu fapte bine plătute lui Dumnezeu. Orice criză existențială poate fi depășită prin cultivarea și întreținerea de gânduri și emoții specifice trăitorului creștin iubitor de dreptate, dar mai ales iubitor de Dumnezeu.

Deasupra sentimentelor care le purtăm membrilor familiei, tronează dragostea de Dumnezeu. Rugăciunea

împreună cu familia, participarea la Sf. Slujbe, precum și pregătirea sufletească și trupească pentru spovedanie și împărtășanie, sunt exerciții accesibile fiecărei familii cu efect de regăsire și întărire duhovnicească. Așa cum familia Brâncoveanu a biruit moartea, tot așa și familia noastră poate birui necazurile, lipsurile și provocările timpurilor pe care le trăim. Astfel fiecare membru al familiei își poate aduce contribuția după puterea lui la păstrarea și creșterea zestrei spirituale moștenite de la înaintași. Bunul simț, buna voință, bunul gust, buna înțelegere, buna cuviință, toleranța, iertarea, compasiunea, cumpătarea, generozitatea, dragostea de

aproape, sacrificiul, stau la îndemâna fiecărei familii să le cultive și să le transfere apropiaților și în final întregii societăți.

Școala

Școala a fost și este axul central al devenirii noastre atât ca oameni cât și ca buni creștini. Orele de religie sunt adevăratul alfabet al înfrumusețării sufletești pen-

tru elevi, mai ales când acestea sunt urmate de participarea la atelierul practic, care sunt sfintele slujbe. Așa ne păstrăm ca urmași vrednici ai Brâncovenilor și tot așa ne putem desăvîrși gândirea și simțirea pentru a fi de folos comunității în care trăim. Fiecare profesor în parte are rolul și locul său în consolidarea valorilor creștine în școală.

Această pedagogie duhovnicească poate deveni contribuția noastră la valorile europene. Spiritul lui Brâncoveanu face parte din tezaurul spiritual al Europei de astăzi. Școala are metoda și forța de-a forma nu doar buni profesioniști, dar și oameni cu convingeri sănătoase, capabili să se sacrifice și să se implice. Abandonul școlar, violența din școli, precum și comportamentele de risc, au în spate, în primul rând, criza spirituală prin care trec elevii și părinții lor.

Ostilitatea, comunicarea deficitară, competiția și performanța cu orice preț, libertatea greșit înțeleasă, lipsa de responsabilități, indiferența, cultivarea falselor valori, rămân principalele obstacole în calea manifestării și formării valorilor creștine. Sentimentul religios, ignorat în școală și-n familie, dezechilibrează dezvoltarea armonioasă a personalității elevului cu consecințe negative greu de anticipat în viața relațională și la vârsta adultă. Din descurajare, din dezamăgire, din convingeri greșite și din criză morală se iese nu cu medicație, ci prin credință, adică printr-un stil de viață bazat pe valori atinse de Duhul Sfânt. Cultivarea unor sentimente și satisfacții izvorâte din realizări personale, trebuie dublată și de cultivarea legăturii cu Dumnezeu. Formarea unui cult al muncii, care să ofere funcționalitate și eficiență nu se poate realiza cu persoane imature afectiv, incapabile să-și înțeleagă și să-și iubească semenii.

Biserica

Brâncoveanu a fost un apropiat al Bisericii. Cu siguranță el și-a alțoit sufletul de mic cu credința în valorile creștine pe care nu le-a părăsit niciodată. Astăzi, ca și atunci, Biserica noastră strămoșească veghează permanent asupra sănătății spirituale a familiei, școlii și societății.

Preoții au nevoie de sprijinul familiei și al școlii pentru a putea implementa credința creștină noilor generații. Participarea la sfintele slujbe împreună cu familia, dar și cu cadrele didactice poate avea impact pozitiv asupra copiilor. Sentimentul religios eliberează omul de toate trăirile nefolositoare și toxice relațiilor umane. Sentimentul religios are viață și putere când este împărtășit împreună cu cei dragi. Acest sentiment este izvor de încredere, bună înțelegere, respect și omenie. Parteneriatele și proiectele pe care le derulează Biserica în cadrul școlilor antrenează religiozitatea copilului alături de sentimentele specifice vârstei și vieții de elev. Să luăm modelul Bisericii de-a crea oportunități și sprijin pentru copiii dotați, dar și pentru cei nevoiași. Să deschidem cât mai multe ferestre prin care valorile creștine să pătrundă cât mai adânc în familie, școală dar și în cultură, pentru ai păstra calitatea și tradiția. Toate aceste demersuri ne stau la îndemână fiecăruia dintre noi. Atitudinea noastră și căile de promovare nu pot fi oprite de nimeni și nici nu pot fi epuizate vreodată. Familia Brâncoveanu este și va rămâne modelul regăsirii și îmbunătățirii noastre. ...

(Comunicare susținută în 7.07.2014 la Comloșu Mare în cadrul Simpozionului „Credință și Jertfă”)

UN COPIL, DESPRE DREPTATE

Eleva ANISIA MATEIA, cl. a VII-a, Colegiul Național C. D. Loga

Ce-aș putea spune eu , un copil inocent despre dreptate ? O , aș putea spune multe , cu siguranța mult mai multe decât s-ar cuveni să spun.

De ce ?

Pentru că această lume nebună în care trăim îmi oferă mereu alte și alte mărturii ale nedreptății și atunci eu nu vorbesc despre nedreptate ci despre dreptatea oamenilor sau despre dreptatea umană .

Da, despre dreptatea umană, pentru că, așa cum toți știm exista și dreptatea divină sau dreptatea lui Dumnezeu .

Și, de care dintre acestea ar trebui să ne temem ?

Pentru că sunt două, probabil de amândouă .

De ce să ne temem de dreptate ?

De dreptatea oamenilor trebuie să ne temem pentru că este a oamenilor, pentru că nu toți oamenii știu cu adevărat ce este dreptatea, pentru că nu toți oamenii se gândesc la Dumnezeu atunci când vor să facă dreptate și, pentru că mai întotdeauna dreptatea este a oamenilor doar pentru oameni, doar pentru ceea

ce este omenesc, lovind, însă, de prea multe ori pe oameni și de cele mai multe ori distrugându-le , pierzându-le sau omorându-le sufletele; și atunci cei cărora sufletele le-au fost distruse, pierdute sau omorâte , fără să-și dea seama merg mai departe ispitind, călcând, umilind, alte și alte suflete .

Și atunci noi trebuie să fim puternici, să ne rugăm cu putere la Dumnezeu pentru a ne apăra și pentru a ne întări să putem accepta , măcar pentru un timp, cu sufletul liniștit această dreptate umană.

Nu trebuie să ne pierdem sufletul dacă ne simțim nedreptățiți, după cum nici pe Dumnezeu nu trebuie să-L certăm pentru asta.

Această dreptate pe care o fac de multe ori oamenii poate fi și o încercare în care Dumnezeu ne trimite, pentru că, cu fiecare dintre noi Dumnezeu are un plan, iar planul lui Dumnezeu cu oamenii este ca acestora să le fie bine. Însă, Dumnezeu ne lasă, pe noi oamenii să hotărâm pentru noi, nu ne poate obliga să acceptăm

bunătatea pe care o revarsă zi de zi asupra noastră , chiar pentru simplul fapt că existăm și suntem sănătoși și avem putere să-I înălțăm Lui rugăciuni.

Desigur dreptatea umană nu produce întotdeauna numai suferință, există și oameni cu frică de Dumnezeu, cu credință și nu în cele din urmă cu dragoste în suflet care atunci când trebuie să facă dreptate se gândesc poate că va veni o vreme când faptele lor vor fi judecate, se gândesc că cei cărora trebuie să le facă dreptate au fost nedreptățiți de alți, iar Dumnezeu i-a trimis poate pe ei să le amintească oamenilor, din când în când că trebuie să ducă o viață bineplăcută Lui, trăind în dragoste față de cei din jurul lor.

Mereu îmi imaginez cât de frumoasă ar fi lumea cu dreptatea făcută de oameni doar după placul lui Dumnezeu.

Poate atunci toți copiii ar ști să fie copii , să-și trăiască copilăria fericiți și bucuroși în jocurile lor, fără invidie și răutate.

Mă întreb de multe ori de ce unii copii nu au de mâncare dar totuși

sunt fericiți, de ce nu au bani pentru cărți și caiete dar totuși sunt premiați, de ce nu se îmbrăca în cele mai scumpe haine dar totuși sunt priviți cu respect și admirație de cei din jurul lor, mă opresc și-mi dau singură răspunsul simplu , pentru că Dumnezeu are grijă de ei, acestea fiind iată dreptatea divină sau dreptatea lui Dumnezeu.

Aceasta este dreptatea care ar trebui să fie și dreptatea oamenilor; aceasta este dreptatea pe care toți oamenii ar trebui să o răspândească; aceasta este dreptatea de care ar trebui să ne temem dacă faptele noastre nu sunt plăcute lui Dumnezeu .

Dacă nu facem fapte după învățătura lui Dumnezeu, dacă nu umblăm pe calea pe care Dumnezeu ne-o arată, atunci când dreptatea divină se va revărsa asupra noastră nu vom putea să sperăm la nici una din minunățiile veșnice pe care Dumnezeu le-a pregătit oamenilor încă de atunci de când Dumnezeu l-a creat pe om după chipul și asemănarea Sa .

SFÂNȚA TAINĂ A SPOVEDANIEI, DRUM SPRE VIAȚA VEȘNICĂ

Eleva ALEXANDRA SORINCA, cl. a VII-a
Liceul Tehnologic „R. Paraschivoiu” Lovrin

Spovedania (Pocăința) este Sfânta Taină prin care ne sunt iertate păcatele (dacă le mărturisim) și prin care dobândim împăcarea cu Dumnezeu. Ne sunt iertate toate păcatele pe care le-am săvârșit după Botez, pe care le-am mărturisit preotului și pentru care ne-am pocăit. Totuși, păcatul strămoșesc nu poate fi iertat numai prin pocăință, fără Botez.

De asemenea, unele păcate nu pot fi iertate „nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie”, după cuvintele Domnului Hristos (Matei, 12, 32), aceste păcate fiind acelea împotriva Duhului Sfânt.

Pentru Sfânta Taină a Mărturisirii este necesară mărturisirea păcatelor înaintea preotului, după care acesta citește rugăciunile în numele Sfintei Treimi și dă dezlegare persoanei care se pocăiește.

Știm din Sfânta Scriptură și din Sfânta Tradiție că păcatele persoanei care se spovedește sunt iertate. Hristos a iertat păcatele celor ce s-au pocăit, la fel au făcut și Apostolii. Din Sfânta Tradiție cunoaștem multe exemple de păcătoși, care s-au pocăit pentru păcatele lor, dar și-au îndreptat viața și au devenit sfinți.

Puterea de a ierta păcatele a fost dată episcopilor și preoților de însuși Domnul nostru Iisus Hristos, care le-a spus Apostolilor: „Luați Duh Sfânt! Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate, căroră le veți ține, ținute vor fi” (Ioan 20, 22-23).

Este recomandabil să ne spovedim, chiar dacă ne-am cerut iertare persoanei față de care am greșit, căci fiecare păcat pe care l-am săvârșit înaintea oamenilor, l-am săvârșit și înaintea lui Dumnezeu. De aceea, este nevoie să mergem întotdeauna la preotul duhovnic pentru spovedanie și iertare.

Trebuie să mergem la părintele duhovnic pentru mărturisire cu pocăință sinceră și inimă înfrântă, având simțământul iertării tuturor celor ce ne-au greșit și cu hotărârea să dăm ascultare preotului căruia ne spovedim, în cazul în care primim canon.

Canoanele pe care ni le poate da preotul pot fi diferite, după gravitatea păcatelor noastre, de pildă: să postim, să ne rugăm, să despăgubim pe acela pe care l-am păgubit, să facem fapte de milostenie, sau chiar să fim opriți de la primirea Sfintei Taine a împărtășaniei pentru o anumită vreme.

Toate acestea ne arată că Taina Spovedaniei și cea a Sfintei Împărtășanii ne introduc în viața în Hristos și ne adâncesc în această viață nouă în Hristos. Cele două Taine sunt strâns unite și indispensabile vieții credinciosului în Biserică.

Păcatul a fost definit adesea ca risipire, că grija de cele multe. În acest sens ne stă pilda celor chemați la cină.

Justificările acelora, motivările absenței de la cina pregătită de împăratul ceresc arată multă risipire a persoanei umane pe care o preferă răspunsului la chemarea lui Dumnezeu.

Spovedania și împărtășania sunt legate îndeosebi de post pentru că trăirile duhovnicești, rugăciunea înmulțită, comportamentul înduhovnicit, într-un cuvânt o viață îmbunătățită, ne așează în starea potrivită pentru primirea Sfintelor Taine.

Cu cât mai des ne spovedim, cu atât mai bine. Trebuie să ne mărturisim păcatele înainte de a primi Sfânta Taină a Împărtășaniei.

Este absolut necesar să ne spovedim la vreme de boală, căci nu știm vremea morții noastre. Pentru aceasta trebuie să fim pregătiți, să ne alăturăm familiei cerești a lui Dumnezeu, ca fii ai lui Dumnezeu plini de pocăință, sloboziți de păcate și binecuvântați.

IUBIREA

Iubirea este un suflet ceresc
Al Bunului nostru Dumnezeu,
Pe care El l-a suflat în noi
Și astfel ne-a dat puterea să iubim.

Dumnezeu pentru aceasta ne-a creat,
Din nemăsurata Lui iubire,
Ca să-L iubim pe El întâi,
Și să iubim pe aproapele nostru,
Așa cum ne iubim pe noi.

Dumnezeu ne-a dat viață
Pentru a ne bucura de ea;
Să ne rugăm deci lui Dumnezeu
Și El ne va ajuta.

TRISTEȚEA LUI DUMNEZEU

Eu iubesc pe toată lumea
Deoarece Dumnezeu ne iubește pe noi,
Eu îmi iubesc familia foarte mult,
Dar n-am uitat deloc de Dumnezeu.

El este bun totdeauna cu noi,
Dar noi răi suntem cu El
Și nu ne dăm seama când Îl supărăm,
Dar tot Lui continuăm să ne rugăm.

DREPTATEA LUI DUMNEZEU

Dreptatea dumnezeiască
E mângâiere sufletească.
Dreptatea Dumnezeu ne-o face,
Căci noi nu știm singuri să ne-o facem în totalitate.

Dreptatea este în cer, nu este pe pământ,
Când ai un suflet curat, toți sunt lângă tine.
Dar cel mai adesea te caută,
Doar când ajutor au a-ți cere.

Chiar dacă ești sărac și neajutorat,
Iar lumea îți face ție nedreptăți,
Trebuie să crezi în Dumnezeu,
El te va ajuta și vei ajunge departe
Cu puținul tău și cu credința ta.

Poezii scrise de eleva MEDANA ELENA ȘTEF,
cl. a VI-a, Școala Gimnazială Nițchidorf

BUNĂTATEA

Eleva MARIA LOREDANA VLAD, cl. a XII-a,
Colegiul Național „Ana Aslan” Timișoara

Nu e bine să rănești
Nici pe omul ce urăște,
E mai bine să iubești
Chiar dacă el nu te iubește.

În orice moment din viață,
Să încerci să faci doar bine,
Să ai în suflet speranță,
Dar, să nu uiți nici de tine.

Să încerci să ierți cât poți,
Chiar dacă nu vei uita
Să te porți bine cu toți,
Să nu-ți pierzi încrederea.

Să încercăm să nu uităm,
Omul ce ne-a ajutat,
Când e greu să nu uităm
Că și el ne-a ajutat.

Pentru binele făcut,
Dumnezeu te va veghea,
Chiar dacă nu-i de văzut
El e în inima ta.

ASCUNDE-MĂ DE FURTUNĂ

Eleva DIANA CODREANU, cl. a VI-a,
Școala Gimnazială Nr. 13, Timișoara

O, Doamne, vreau,
Sub ocrotirea Ta să stau
Și să-mi gădesc odihna mea,
La umbra Ta stă lumea.

Ascunde-mă sub aripa Ta,
Acoperă-mă cu dragostea Ta,
Până trece furtuna grea,
Să-mi fii adăpostul și stânca mea!

O, Doamne, când Te chem,
Știu că vii lângă mine,
De aceea nu mă tem,
Când răul vine.

MONOGRAFIA REVISTEI ALTARUL BANATULUI

Pr. prof. dr. SORIN COSMA

Cadru didactic universitar de înaltă ținută academică și consilier al sectorului cultural la nou înființata și dinamică Episcopie a Devei și Hunedoarei, Părintele Dr. Florin Dobrei a promovat în 2009 examenul de doctorat cu calificativul „magna cum laude” la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu, având ca și coordonator științific pe cel mai competent cercetător în domeniul Istoriei Bisericii Ortodoxe Române, Părintele Academician Prof. Univ. Dr. Mircea Păcurariu. După publicarea tezei de doctorat, intitulată „Istoria vieții bisericești a românilor hunedoreni”, Reșița, 2010, 724 pagini, a urmat la scurt timp volumul „Bisericile ortodoxe hunedorene”, Reșița, 2010, 734 pagini; apoi pe încă trei volume aflate sub semnătura Părintelui Profesor Dr. Florin Dobrei, în calitate de coautor sau coordonator: „Repertoriu al bisericilor de lemn din județul Hunedoara” (coautor), Reșița, 2011, 457 p.; „Județul Hunedoara, monografie” (coautor), vol. III, Deva, 2012, 471 p.; „Silviu Dragomir (1888-1962) – 50 de ani de la trecerea în veșnicie” (coordonator), Cluj-Napoca, 2012, 326 p. Fiind în același timp coautor al *Enciclopediei Ortodoxiei Românești*, București, 2010, 767 p., după mai multe studii și articole publicate în țară și străinătate, pe măsură să dovedească competență

desăvârșită în cercetarea științifică, sub egida a două prestigioase edituri românești, Academia Română – Centrul de Studii Transilvane și Editura Învierea a Mitropoliei Banatului, a văzut de curând lumina tiparului, purtând aceeași semnătură, o laborioasă monografie a unei remarcabile publicații teologice bănățene: „*Altarul (Mitropolia) Banatului (1944-1947; 1951-2011)*”, apărută cu binecuvântarea Înaltpreasfințitei Sale Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului.

Volumul se dovedește a fi o prezentare sistematică și complexă a unei publicații bisericești socotite pe drept cuvânt „o tribună menită să dezbată cele mai importante și cele mai arzătoare probleme ale Teologiei, ale Bisericii, ale culturii și ale istoriei noastre românești”. Cu toate acestea, monografia de față nu constituie doar o incursiune în trecutul unei reviste cu un netăgăduit rol în dezvoltarea teologiei ortodoxe, a culturii și a istoriei românești, ci, mai presus de toate, un binevenit „instrumentum theologicum bibliographicum” pus la dispoziția studenților, a doctoranzilor, a preoților, a profesorilor de religie și a cercetătorilor de orice fel, menit să vină în sprijinul elaborării de monografii parohiale, de medalioane bio-bibliografice sau de index-uri tematice.

În ceea ce privește structura volumului, în prima sa parte a fost detaliată evoluția revistei pe parcursul celor trei ediții ale sale – ediția veche, Caransebeș, 1944-1947; ediția mitropolitană Timișoara, 1951-1989 și ediția actuală, din 1990 până în prezent, tot ca ediție mitropolitană.

Un spațiu distinct a fost rezervat prezentării execuției tipografice a revistei (de la primirea, trierea și corectarea materialelor primite pe adresa redacției și până la actul tipografic propriu-zis, respectiv la expedierea numerelor către abonați), precum și diferitelor sale ținute grafice realizate de-a lungul celor aproximativ șapte decenii de apariție. S-a evidențiat apoi activitatea celor care au trudit la editarea acesteia, președinți de redacție, redactori (atât redactorii-responsabili cu îndrumarea și supravegherea apariției, cât și redactorii propriu-ziși, din perioada anilor 1944-1947 și de după 1969), membri ai comitetelor redacționale, cercetători, dactilografi și traducători. În privința președinților de redacție, al redactorilor și al corectorilor s-a procedat la întocmirea unor scurte medalioane bio-bibliografice.

Separat, au fost prezentați colaboratorii revistei, ierarhi, profesori, preoți, doctoranzi, studenți teologi și chiar seminaristi, precum și numeroși cercetători laici, revista arătându-se disponibilă ca spațiu de publicare și dialog spre toți cei care au avut dorința să prezinte comunicări pertinente în domeniul teologiei, al spiritualității, al istoriei și al culturii autentice românești și

bisericești, cu condiția respectării liniei doctrinare ortodoxe și a unor condiții minime de tehnoredactare, indicate în chenarele redacționale.

Această regulă „a porților deschise” a avut de suferit doar în perioada comunistă când, din pricina neagreații lor de către regim, unii autori au fost nevoiți să publice sub pseudonim; alții, materialele trimise redacției au fost puse la „index”, văzând, în parte, lumina tiparului abia după 1989.

Un loc aparte s-a rezervat prezentării ariei de răspândire a revistei. Dacă inițial, în perioada 1944-1947, ediția de Caransebeș s-a referit cu prioritate la spațiul Eparhiei, după strămutarea redacției la Timișoara, revista – *Mitropolia Banatului* și apoi *Altarul Banatului* (1951-2011) – a cunoscut o largă și binemeritată popularitate, constituind o prezență vie atât în arealul Mitropoliei Banatului, cât și în afara acesteia.

În fine, obiectul altor capitole distincte rezidă în relația revistei *Altarul (Mitropolia) Banatului* cu cititorii, precum și importanța revistei în peisajul publicistic românesc.

Partea centrală a volumului relevă cititorilor dimensiunile tematice ale publicației, prezentând o analiză detaliată a structurii și a conținutului rubricilor sale. În acest sens, au fost enumerate, întregite și sistematizate în ordine alfabetică sau în ordine cronologică titlurile

tuturor studiilor, articolelor, predicilor, catehezelor, meditațiilor teologice, notelor și diverselor comentarii, recenzii și prezentărilor bibliografice din cuprinsul celor 26 de rubrici ale revistei, unele cu caracter permanent, altele având o existență pasageră.

În temeiul celor mai sus arătate, recomandăm prezentul volum cu mențiunea că se dovedește a fi de o importanță excepțională în cunoașterea istoricului publicației reprezentative a Mitropoliei Banatului, precum și în oferirea unui index complet al tuturor materialelor editate în paginile sale de-a lungul celor șapte decenii de apariție. În același timp, spre deosebire de alți indici bibliografici similari întocmiți anterior pentru o serie de reviste și foi eparhiale, prezentul volum vine în plus cu o expunere detaliată, interpretând judicios modul de redactare a revistei în multiplele și variatele situații istorice și concrete de apariție a ei.

Astfel, prin volumul de față, urmând celorlalte anterioare, tânărul absolvent de altă dată, ca șef de promoție, al seminarului teologic din Caransebeș (1998), Florin Dobrei, demonstrează acum deplină maturitate în studiu și cercetare istorică bisericească și laică, de-a dreptul specialist și nume de referință în arealul Eparhiei Devei și Hunedoarei, dovedindu-se a fi un demn urmaș al distinsului său dascăl și apropiat îndrumător, Părintele academician prof. univ. dr. Mircea Păcurariu.

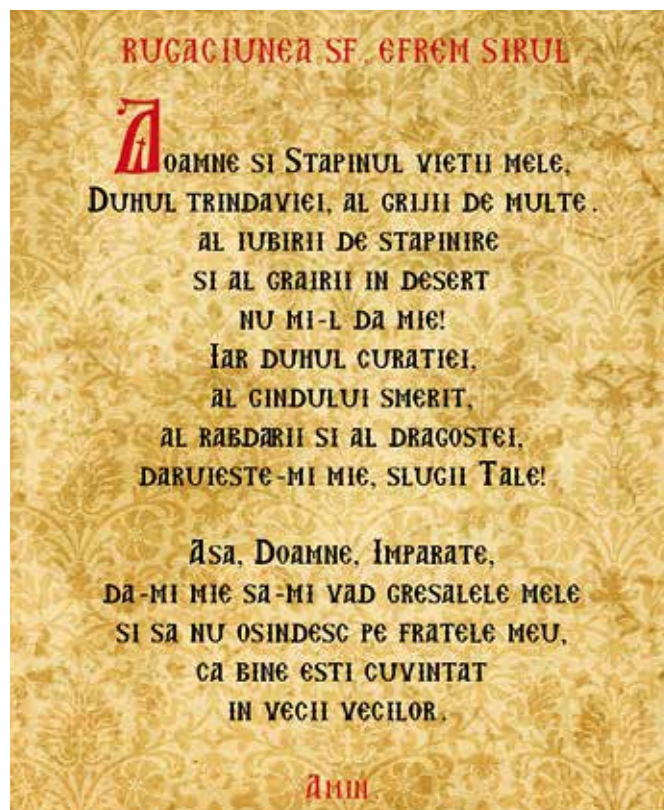
O LACRIMĂ SPRE DUMNEZEU

DELIA-ELENA LOTREAN

Bucuria de a fi împreună cu Cel ce ne-a creat prin negrăita Sa iubire de oameni, însemnând un impuls spre aducerea aminte de Cel ce și-a dat viața pentru noi, ca noi prin El să ne îndumnezeim, să fim un singur Trup cu El, în toată bucuria negrăită, este ca un îndemn spre viața veșnică, spre mântuire. Urcând spre Dumnezeu, ne dăm seama de importanța vieții noastre, de împlinirea noastră ca oameni, de bucuria de a trăi duhovnicește, clădind astfel o viață spre bucuria întregii creații, săvârșite în iubirea divină.

Pornind pe drumul ce duce spre Dumnezeu, spre întâlnirea cu El, se produce un imbold spre altă viață, o viață austeră, ce duce spre fericirea și împlinirea omului, spre o viață închinată Lui în Duh și în Adevăr. Adevărul suprem care este Dumnezeu însuși, ne îndeamnă mereu spre a-L căuta cu toată inima, iubindu-L necondiționat, precum El ne-a iubit pe noi, spre aducere aminte de bucuria nesfârșită petrecută cu Părintele ceresc.

O lacrimă spre Dumnezeu va trezi în inimile oamenilor trezvie duhovnicească, îndemn la rugăciune, ascultare și binecuvântare, toate ducând spre un drum nou, un drum ce va fi călăuzit cu binecuvântări duhovnicești, ducând spre o altă cale, o cale spre cer.

O ZI DIN VIAȚA DE PREOT, LA SPITALUL DIN JEBEL

Preot IOAN VASILE CHEREGI

Cu doamna preteasă alături, ne pregătim duminică dimineață și mergem la bolnavii de la spitalul din Jebel. Sunt mulți și ne așteaptă ca pe părinții lor. Au fost cuminți și doresc să primească răsplata cuvenită. Coborâm din mașină, ei vin repede, se înghesuie care mai de care, să vină să sărute mâna preotului, zicând atât de frumos: „Sărut mâna părinte, ați ajuns?”

Portbagajul se deschide și de acolo doamna preteasă scoate pentru fiecare câte ceva: pantofi pentru Ion, mâncare pentru Alexandru, cartea pentru Leonid, intelectualul din Vâlcea, pentru Elena mereu haine; pantaloni sau o bluză, deși are atâtea că nu mai incap în dulap etc. Mergem spre capela din spital, fosta bibliotecă ce s-a amenajat ca și paraclis. Bucuria lor e mare, căci cei 50 de pacienți stau cuminți și așteaptă să se deschidă ușa și să citească preotul rugăciunile de intrare în capela cu hramul Sfântului Ioan Maximovici. Sfinții stau și ei nerăbdători parcă, asteptând pe fiecare să vină la locul lui și să se așeze cumințe, ascultând slujba utreniei și apoi pe cea a Sfintei Liturghii. Doamna preteasă pune coșul cu fructe pe masă și îi întrebă pe fiecare ce nevoi au, apoi îi mângâie pe cap, încurajându-i și spunându-le că vor veni zile mai bune și pentru ei, când vor merge acasă la familiile lor.

Domnul Manole e de câțiva ani aici, un om deosebit ce nu m-ar jigni vreodată cu vreun cuvânt. El aprinde candelile, Nicolae bate toaca, iar Alexandru, fost rasofor,

cântă atât de frumos la strană din muzica psaltică învățată la mănăstirea din Oltenia. Utrenia începe. Vin unii pacienți tineri, cu vârste cuprinse între 20 și 40 ani, cu fapte grave la activ: omor, tâlhării, violuri etc, pentru ca să participe la slujba Sfintei Liturghii, căci nu și-au pierdut credința și doresc să se pocăiască. Apare și Daniel. Are 32 de ani, doi metri înălțime și o sută de kg greutatea. Într-un moment de rătăcire și-a omorât mama și acum e internat pentru omor deosebit de grav. Se spovedește și după aceea chipul i se luminează. E aici de patru ani, stă cumințe la slujbă și nu deranjează pe nimeni. Mi-e milă de el pentru că e de o vârstă cu mine și ar vrea acasă, dar nu se poate, pentru că e declarat foarte periculos și o să stea aici mulți ani. Păcat de tinerețea lui și de frumusețea lui... De fapt, pavilioanele sunt pline de tineri din diferite zone ale țării: Muntenia, Oltenia și Banat.

Liturghia decurge frumos, lin, soția îi supraveghează să pot sluji în liniște, îi mângâie și la final primesc o mică răsplată. Pentru răbdarea lor au fost recompensați cu fructe, clătite făcute de ea și dulciuri. Sunt tare fericiți și bucuria se citește pe chipul lor. Sunt miruiți, iau anafora și se întorc la paviloane, pentru că la ora 13 e masa, iar după aceea pavilioanele se închid pentru odihnă. Suntem o mare familie cu tată, mamă și copii, iar copiii noștri sunt bolnavii de la Jebel. Cam așa decurge o zi de duminică în familia mare, la spitalul din Jebel.

PELERIN ÎN ȚARA SFÂNTĂ (XVIII)

Prof. MARIA TCACIUC BRĂTEANU

Mă trezesc ceva mai târziu decât de obicei și după micul dejun cobor bagajele în holul hotelului. Este ultima zi pe care o petrec pe Pământul Sfânt și cine știe dacă voi mai ajunge vreodată aici... Am acel sentiment care mă cuprinde ori de câte ori mă despart de cineva drag. Mi se pare că timpul a trecut atât de repede și că de abia acum ar trebui să „iau pelerinajul de la început”...

Programul este astăzi ceva mai scurt, întrucât el cuprinde și reîntoarcerea acasă.

Este o dimineață cu cer senin, o dimineață de primăvară timpurie. Autocarul ne așteaptă pregătit să ne ducă pentru a treia oară la biserica Sf. Mormânt. Privesc prin geamul autocarului și încerc să-mi întipăresc în minte imaginile ce se succed prin fața ochilor pentru ultima oară: revăd case, hoteluri, magazine, pe care le-am remarcat în fiecare zi, turlele lăcașurilor sfinte, șantierul de construcții, macaralele-turn din apropierea noilor blocuri, „coloana de blocuri” ce se înalță pe una dintre colinele orașului, zidul cetății, Muntele Măslinilor, Valea Iosafat, Poarta de aur... și când, priveliști și gânduri mă tot poartă pentru ultimele „fotografii mentale”, iată că ne oprim în dreptul Porții Jaffa. Programul este de fapt unul de liberă - voie, dar care are scopul de a nu pierde ocazia unei noi vizite la biserica Sf. Mormânt. Grupul se risipește. Programul meu este sigur: doresc să ajung din nou la Sf. Mormânt... Urc scările și mă îndrept pe strada ce se înfundă în bazarul labirintic. La acea oră este destul de puțină lume pe „coridoarele bazarului” și de asemenea în curtea și în biserica Sf. Mormânt. Într-un fel, mă bucur de această ocazie ce-mi dă posibilitatea de a-mi întipări și mai bine în minte cele existente aici. Așadar, mă alătur credincioșilor care așteaptă să intre în Sfântul Mormânt. Cu rugăciune în suflet și lumânarea aprinsă, în scurt timp, ajung, din nou în fața intrării în rotundă. Trec apoi prin Capela Îngerului, ating prestolul unde se află o parte din stânca așezată la gura peșterii mormântului și pășesc în interior pe „ușa” joasă din mar-

mură albă, dantelată, îngenunchind în fața lespedei din marmură, care protejează locul unde a fost așezat trupul Mântuitorului. Sunt multe lumânări aprinse, multe candelă ce atârnă deasupra mormântului. De asemenea, remarc existența icoanelor ce marchează evenimentele biblice, dar și cea care o înfățișează pe Maica Domnului, așezată ceva mai sus, în stânga lespedei. Această icoană poate fi „deschisă” și acolo este piatra din stânca originală a peșterii unde a fost mormântul. Din nou timpul „mă zorește” să părăsesc spațiul. Reușesc să spun o scurtă rugăciune, să sărut și să ating lespede și stânca originală. Ies cu spatele, aplecându-mă și de această dată observ în Capela Îngerului cele două nișe circulare, care comunică cu exteriorul și pe unde în Sâmbăta Patimilor patriarhul scoate câte o torță cu Sfânta Lumină.

Referitor la stânca „de pe mormânt”, Evanghelia ne spune: „...și iată s-a făcut cutremur mare, că îngerul Domnului coborând din cer și venind a prăvălit piatra și s-a așezat deasupra ei și înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. De frică cei ce păzeau s-au făcut morți iar îngerul a zis femeilor: Nu vă temeți, că știu că pe Iisus cel Răstignit îl căutați. Nu este aici, căci s-a sculat precum a zis!”

Trec prin fața rotondei, acolo unde se țin slujbele ortodocșilor și care este ca o continuare a bisericii Învierii (Anastasis). Intru în biserică. Rețin iconostasul și cele două tronuri ale patriarhului și vicarului său, cupola cu cele trei rânduri de geamuri, icoanele din biserică, sfeșnicul din mijlocul bisericii, ce marchează (geografic vorbind) centrul spiritual al creștinătății... Spun rugăciunea și apoi ocup un loc pe scaunul de lângă peretele din stânga și rămân „cu mine” încă un timp, în această atmosferă de mare spiritualitate. La ieșirea din biserică privesc din nou mulțimea candelor roșii și albastre, frontispiciul sculptat în marmură, înaltele sfeșnice cu lumânările mari și groase, icoana lui Mântuitorului așezată deasupra intrării... Se spune că biserica Sf. Mormânt a fost construită ca un clopot deasupra Golgotei. Astfel, spre răsărit se înalță stânca încadrată într-un paraclis cu două altare construite pe piatra Golgotei (pe locul unde s-a înălțat Sf. Cruce). În dreapta locului crucii se află primul altar ce marchează locul unde Mântuitorul a fost dezbrăcat și pironit pe cruce. În mijlocul altarului principal (Sf. Golgotă) este fixată în crăpătura stâncii crucea ce marchează răstignirea, iar în apropiere icoana Sf. Fecioare tristă, fiind locul de unde, majoritatea credincioșilor „merg în genunchi”, spunând rugă, până în mijlocul altarului, unde prin micul orificiu mărginit de disc se poate atinge stânca Golgotei... (discul de aur a fost dăruit de către Domnitorul Șerban Cantacuzino).

Doamne, câte ar mai fi de văzut și de știut!...

Apartenență

nici ziua, nici noaptea,
nici liniștea, nici tumultul,
nici corabia, nici limanul,
nici mitul, nici realitatea,

nici jocul de-a înțelepciunea,
nici îngerul, nici amurgul,
nici adâncul, nici înaltul,
nici cugetul, nici genunea,

nu pot vremui, nu pot cuprinde
miezul ființei universale,
taina prezenței Tale,
ale veșnicilor veșminte...

frângere de sine-apartenența,
unde-i tăcere, scrie sentimente,
sufletele de-s absente, scrie înviere...

binecuvântarea mea,
oare cum ar arăta
lumina lumii fără Tine?

IRINA LUMINIȚA MICULESCU

Anamnesis I

Mi-aduc aminte de-o pădure
În care n-am fost niciodată:
Pe sub coroanele de arbori,
Albi-străvezii ca niște nimburi,
Eram și pasul și poteca,
Apoi doar aerul, plutirea.

Descopeream că sunt oriunde
Voiam s-ajung... chiar mai departe –
Aș fi lăsat în urmă totul
Doar să mă spulber în albastru,
Dar nu eram pierdut, nici singur,
Ci într-un stol uriaș de duhuri
Îmbrățișând nemărginirea.

Eram privirea, orizontul
Care părea să se apropie,
Pe când în rariștea de suflet
Își deschidea lumina Ochiul.

MONICA PILLAT

Spre cer

Spre cer ruga fierbinte mi-o îndrept mereu,
Căci Tu ești Dumnezeu și Tatăl meu.
Un Bun Părinte ce de mine îngrijești nespun,
În orice zi, din zori, până adorm, cu gândul sus,
Spre cer.

În fiecare zi eu ruga'n sus îndrept,
Căci prin credință, prin nădejde, har aștept.
Și tot ce am nevoie de la Tine cer,
În rugăciunea ce-o îndrept mereu,
Spre cer.

Să fiu un stâlp de bază-n casa Ta,
Aceasta-i Doamne tot ce îmi doresc,
Și când se va desface cortul pământesc,

Cu îngeri-n suit-aș vrea, să pot, să mă înalț,
Spre cer.

Am fost în ceață, dar voi deveni lumină,
Căci vreau a scoate zgura mea din suflet
Precum cărbunele se scoate dintr-o mină.
La judecată vreau senin să merg și drept,
Spre cer.

În fiecare seară, ruga-n sus eu o îndrept,
Căci prin iubire și nădejde, har aștept.
Și tot ce am nevoie cu credință cer
În rugăciunea ce-o îndrept mereu,
Spre cer

LUCIAN OVIDIU POP

ACTUALITATEA BISERICESCĂ

Întrunirea Sfântului Sinod. În ziua de 18 august 2014, în Sala Sinodală din Reședința patriarhală, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a avut loc ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Între hotărârile adoptate menționăm:

- Sfântul Sinod a luat act cu îngrijorare de adoptarea Legii nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare, act normativ deficitar și ambiguu în multe privințe, având ca principală motivație crearea cadrului legislativ pentru înființarea de cimitire private, de către operatori economici, dar care nu reglementează corespunzător problemele generate prin noutățile aduse. De aceea, Sfântul Sinod solicită Guvernului și Parlamentului României să amâne intrarea în vigoare a acestei legi în vederea modificării și completării acestui act normativ.

- Sfântul Sinod a luat act cu apreciere de rezultatul colectei în sprijinul creștinilor ortodocși din Siria organizată în bisericile și mănăstirile Patriarhiei Române din țară și străinătate în primele trei duminici după sărbătoarea Sfintelor Paști 2014 și mulțumește unităților de cult pentru implicare.

- La cererea Uniunii Naționale a Transportatorilor Rutieri din România, Sfântul Mucenic Hristofor (9 mai) a fost declarat ocrotitor (patron spiritual) al transportatorilor rutieri din România.

Vizite pastorale și slujiri arhieresti. Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a efectuat în Duminica a 8-a după Rusalii – 3 august - o vizită pastorală în Parohia Dumbrăvița, Protopopiatul Timișoara II. Aici, Ierarhul a fost întâmpinat de un sobor de preoți și diaconi, precum și de numeroși enoriași, între care mulți elevi de la școala din localitate, îmbrăcați în straie populare. În cadrul slujbei, Preasfinția Sa a hirotonit în treapta preoției pe diaconul Svetozar Mladenov, numit pe seama Parohiei Pesac, Protopopiatul Sânnicolau Mare. Răspunsurile liturgice au fost date de tinerii din Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Timișoara. În cuvântul de învățătură adresat celor prezenți, Preasfințitul Paisie Lugojanul a subliniat câteva dintre

învățăturile duhovnicești pe care pericopa duminicală de la Matei ni le pune înaintea. Cu acest prilej, Ierarhul a arătat că minunea săvârșită de Mântuitorul Hristos, înmulțirea pâinilor, este o mărturie a dumnezeirii Sale, precum și un semn al purtării Sale de grijă pentru întreaga făptură. În încheiere, Preasfinția Sa a transmis binecuvântarea și gândurile de bine ale Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului.

În ajunul praznicului Adormirii Maicii Domnului – 14 august – Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a slujit la Catedrala Mitropolitană din Timișoara slujba Vecerniei celei Mari cu Litie și slujba Prohodului Maicii Domnului. În cadrul acestora, Ierarhul a fost înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, slujitori ai sfântului locaș. La programul religios închinat slăvitului praznic al Maicii Domnului au participat mai mulți timișoreni, dornici să cinstească într-un chip deosebit pe cea de „s-a mutat de la moarte la viață” și ale cărei rugăciuni pentru lumea întreagă se înalță neîncetat la Tronul Preasfintei Treimi. În finalul slujbei Prohodului, soborul slujitorilor și al credincioșilor a ieșit în procesiune în jurul Catedralei Mitropolitane, iar apoi, cu toții s-au închinat epitafului Maicii Domnului, ce a fost așezat în mijlocul bisericii sub un baldachin frumos împodobit, ce simbolizează mormântul Preacuratei din Grădina Ghetsimani.

În ziua de 16 august, de praznicul Sfinților Martiri Brâncoveni, a slujit Sfânta Liturghie la biserica Sfântul Gheorghe Nou din București, cu prilejul resfințirii acesteia, împreună cu membrii Sfântului Sinod, sub protia Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

În ziua de Duminică 17 august a slujit Sfânta Liturghie la biserica Sfântul Gheorghe de la Mogoșoaia (Arhiepiscopia

Bucureștilor), cu prilejul resfințirii picturii sfântului locaș, sub protia Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Varsanufie al Râmnicului și în prezența Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a efectuat Duminică 24 august o vizită pastorală în Parohia Beregsău Mic, Protopopiatul Timișoara I. Cu acest prilej, Ierarhul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiaca Liturghie în biserica parohială cu hramurile

„Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” și „Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul”, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, de la mai multe parohii din zonă. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de grupul coral „Theoforos” al Arhiepiscopiei Timișoarei, condus de diac. dr. Ion-Alexandru Ardereanu. În cuvântul de învățătură adresat celor prezenți, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul a vorbit despre înțelesurile duhovnicești desprinse din pericopa evanghelică duminicală, de la Matei 18, 23-35, în care este istorisită Pilda datornicului nemilostiv. În acest sens, Ierarhul a arătat că evanghelia Duminicii a 11-a după Rusalii ne pune înaintea o învățătură esențială a creștinismului, cea a iertării, pe care Însuși Mântuitorul Hristos a împlinit-o în chip desăvârșit pe Crucea Golgotei, iar pilda iubirii Sale nesfârșite și nemărginite pentru toți oamenii ne-a învățat că a iubi înseamnă a ierta. După Sfânta Liturghie, Pr. Nicolae Lupșescu, parohul bisericii, a mulțumit Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul pentru binecuvântarea și bucuria adusă credincioșilor din Beregsău Mic, prin slujirea Sfintei Liturghii arhieresti. Prezența ierarhului în mijlocul comunității de aici, a reprezentat prima vizită pastorală a Preasfinției sale de la numirea preotului Nicolae Lupșescu, ca păstor sufletesc al acestei parohii.

Hramul mănăstirii Săraca. La praznicul Schimbării la Față a Domnului nostru Iisus Hristos – 6 august – numeroși credincioși bănățeni și-au îndreptat pașii spre Sfânta Mănăstire Săraca, din localitatea Șemlacul Mic, județul Timiș, care și-a serbat cu acest prilej hramul istoric. Sărbătoarea hramului a fost încununată de prezența în mijlocul obștii monahale de aici a Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, care a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în altarul de vară al așezământului. La slujbă au participat clerici și credincioși de la parohiile învecinate, precum și un număr însemnat de pelerini, veniți la sfânta mănăstire din Timișoara și Arad. Între aceștia s-au numărat tinerii Grupului Catehetic Ortodox „Sfântul Ioan Gură de Aur”, al Parohiei Timișoara-Fratelia și grupuri de credincioși de la bisericile timișorene „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” Viile Fabric și „Sfânta Cuvioasă Paraschiva” Zona Tipografilor. În cadrul Sfintei Liturghii, Ierarhul a hirotonit în treapta preoției pe diaconul Dinu Constantin Bâzgan, numit pe seama Parohiei Iecea Mică, din Protopopiatul Sânnicolau Mare, iar în final, s-a oficiat îndătinata slujbă de binecuvântare a roadelor de struguri, precum și o slujbă de pomenire pentru monahii și frații trecuți la Domnul, ce au viețuit în această sfântă mănăstire. Răspunsurile liturgice au fost date de grupul coral „Theoforos” al Arhiepiscopiei Timișoarei, condus de diac. dr. Ion-Alexandru Ardereanu.

Hramul mănăstirii Fârdea. Și în acest an, de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului – 15 august – numeroși

credincioși și-au îndreptat pașii spre Mănăstirea Fârdea, din apropierea lacului de acumulare Surduc, județul Timiș. Slujbele religioase închinare slăvitului praznic au debutat aici joi seara cu un bogat program liturgic, oficiat de slujitori de la mai multe parohii și mănăstiri timișene, în frunte cu ieromonahul Maxim Anton, duhovnicul mănăstirii. Bucuria pelerinilor veniți la sărbătoarea hramului a fost încununată de prezența în mijlocul obștii, conduse de monahia Antonia Sfrijan, a Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Ierarhul a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în altarul de vară al mănăstirii, înconjurat de un numeros sobor de preoți și diaconi de la parohiile și mănăstirile învecinate. Răspunsurile liturgice au fost date de grupul psaltic al studenților timișoreni din A.S.C.O.R.

Hramul mănăstirii Timișeni. Și în acest an, la sărbătoarea închinată Înaintemergătorului Domnului, Sfântul Prooroc Ioan Botezătorul – 29 august – sute de pelerini din

întreg cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei și-au îndreptat pașii spre Mănăstirea Timișeni, din apropierea localității Șag, județul Timiș. Bucuria praznicului a fost încununată de prezența în mijlocul pelerinilor și a obștii monahale conduse de stavrofora Casiana, a Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei. Ierarhul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica mare a mănăstirii, înconjurat de preoți și diaconi de la mai multe parohii și mănăstiri din cuprinsul eparhiei. La momentul rânduit din slujbă, numeroși credincioși s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos. După

Sfânta Litughie, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul a transmis obștii monahale de aici și tuturor pelerinilor veniți la sărbătoarea hramului, binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, precum și îndemnul de a urma Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul în smerenie și pocăință, mărturisind în toată viața noastră puterea și lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu. Răspunsurile liturgice au fost date de grupul coral „Theoforos”, condus de diac. Ion Alexandru Ardereanu.

Sfințire de monument la Pădurea verde. În vecinătatea Muzeului Satului din Timișoara, la Pădurea Verde, a avut loc sâmbătă 2 august ceremonia de inaugurare și de sfințire a Monumentului Rezistenței Anticomuniste din Banat, după finalizarea lucrărilor de reamenajare. Evenimentul a întrunit mai multe oficialități locale, între care dl. Eugen Dogariu, prefectul județului Timiș, dl. Călin Dobra, vicepreședintele Consiliului Județean Timiș, dl. Nicolae Robu, primarul Timișoarei și dl. Gheorghe Ciuhandu, fostul primar al municipiului, în perioada căruia a fost înălțat monumentul. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae, Mitropolitul Banatului, în debutul

ceremoniei de inaugurare, un sobor de preoți și diaconi de la Catedrala Mitropolitană, condus de pr. Ionel Popescu, vicar-administrativ al Arhiepiscopiei Timișoarei, a oficiat slujba Parastasului pentru cei 32 de eroi ai luptei anticomuniste, uciși în acest loc între anii 1949 și 1952. La finalul slujbei, pr. Ionel Popescu a adresat tuturor celor prezenți, din partea ierarhilor timișoreni, un cuvânt de apreciere și de binecuvântare pentru gestul creștinesc de cinstire și de evocare a memoriei celor care „au plătit cu viața lor libertatea noastră”. Monumentul de la Pădurea Verde, ridicat pe o colină și reprezentat de o cruce, a fost sfințit în anul 2000 de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae, în prezența domnului Gheorghe Ciuhandu, primarul Timișoarei la acea vreme, a membrilor Asociației Foștilor Deținuți Politici din România (A.F.D.P.R.) – filiala Timiș, precum și a rudelor sau a apropiaților celor care au pierit în timpul prigoanei comuniste.

Ajutoare pentru sinistrați. În ultima săptămână din luna august, Centrul Eparhial din Timișoara a desfășurat

mai multe acțiuni de întraajutorare pentru persoanele care au avut de suferit în urma inundațiilor din localitățile Gătaia, Șemlacul Mare și Șemlacul Mic. Alături de sprijinul Arhiepiscopiei Timișoarei, Patriarhia Română a contribuit cu un ajutor financiar substanțial. În urmă cu aproximativ o lună, mai multe localități din județul Timiș au trecut prin încercări grele, datorită inundațiilor provocate de râul Bârzava și de pâraiele Gorovei și Fizeșeana. Arhiepiscopia Timișoarei s-a implicat direct în ajutorarea persoanelor sinistrate din zonă, prin ajutoarele trimise către cei afectați de inundații.

„Acum o lună, și eparhia noastră a fost afectată de inundații. Din fericire, apele s-au retras repede și mulțumim lui Dumnezeu că nu au făcut victime omenești. Desigur, pagubele materiale sunt însemnate, iar mulți oameni au ajuns pe drumuri. Alături de instituțiile statului și de toți oamenii de bine care au dorit să vină în sprijinul celor afectați de inundații, și Arhiepiscopia Timișoarei a realizat o colectă de bunuri materiale și bani, astfel încât, sprijinul acordat de către eparhie să fie unul consistent. Timp de două săptămâni au fost organizate în toate parohiile din eparhia noastră colecte de bani și de alimente. În urma acestor colecte, derulate pe parcursul a două săptămâni, Arhiepiscopia Timișoarei a reușit să adune suma de 105.000 lei, care va fi folosită pentru achiziția de materiale de construcții, în vederea reconstruirii caselor afectate. Acestei sume i se adaugă și sprijinul financiar venit din partea Patriarhiei Române, în valoare de 10.000 de lei”, a precizat pr. Cristian Pavel, consilier la Sectorul Social filantropic și misionar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

În urma inundațiilor, sute de case au fost cuprinse de ape și un mare număr de oameni au fost evacuați din gospodăriile lor, întrucât apele au distrus totul în cale, lăsând în urmă pagube însemnate.

Nou număr al revistei Vatră nouă. Am primit la redacție ultimul număr al revistei *Vatră nouă* de la Giar-mata Vii (anul XV, nr. 167-168, iulie-august 2014, 16 pp.), realizată în condiții grafice deosebite de către Pr. paroh Vasile Suci, cu sprijinul comunității locale.

Rubrică alcătuită de
GEORGE GIURGIU și VALENTIN BIRĂU